శ్రీ ర స్తు.

శ్రీ బ్రహ్మజ్ఞాక్షీభూతేవేభ్యోనమః

శకునశాస్త్రము

అను

(శిఖినరసింహ శతకము)

పూర్వకవి ప్రణీతము.

ఇయ్యది

నేదునూరి గంగాధరంగారిచే

విశేషాంశ తాత్పర్యసహితముగా వ్రాయబడెను.

పబ్లిషర్సు:

కొండపల్లి వీరవెంకయ్య అండ్ సన్సు,

శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో,

రాజమండ్రి.

1951

టు] [వెల 0—12—0

విషయసూచిక

పీఠిక

ఆర్యవర్యులారా! పురాణములు, కావ్యములు, యక్షగానములు, ప్రబంధములు, నవలలు, నాటకములువలెనే శతకములుగూడ నాంధ్రవాఙ్మయమునందు వ్యక్తిత్వముగల యొకవిభాగముగనున్నవి. మనప్రాచీన శతకములను యెల్లవార లల్లారుముద్దుగా నాదరించినట్లు పెక్కు నిదర్శనములు కనంబడుచున్నవి. శతకములు పండితపామరులకుం బఠనార్హములై వివిధవిషయములను బోధించుచున్నవి. ఈశతకములందు 1 భక్తి, 2 శృంగార, 3 వేదాంత, 4 నీతి, 5 నిఘంటు, 6 వైరాగ్యము, 7 శృంగారభక్తి, 8 శాస్త్రము లను భాగములు గలవు. ప్రతిశతకమునందును 100 గాని, 108 గాని పద్యములుండును. కాని, ఈశతకమునందు 303 పద్యము లున్నవి. కారణ మేమనగా శాస్త్రసంబంధమగుటచే ఈవిషయమునంతయు వ్రాయవలెనుగదా!

కవులు తమతమ గ్రామములందు వెలసిన దైవమును సంబోధనలు శతకములందుంచి వారి కవిత్వమును సార్థకము జేసుకొనుచున్నారు. కావుననే యీకవి "శిఖ నరసింహ దేవుని" సంబోధించి యున్నాడు.

ఈశతకమునకు నేను తాత్పర్యము వ్రాయనెంచి నాకు లభించిన ప్రతియందు తప్పులు కుప్పలుగా నుండుటవలన 1 శ్రీనివాస ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రించిన మిగుల ప్రాచీనప్రతియు, 2 ప॥ యెతిరాజు నాయుఁడుగారి శ్రీ గోపాల ముద్రాక్షరశాలయందు 1907 సం॥ ముద్రించిన ప్రతియు, 3 బ్రహ్మశ్రీ వావిళ్ళ రామస్వామిశాస్త్రులు వారు 1922 సం॥ ముద్రించిన ప్రతియు, 4 వెస్టువార్డు అండు కంపెనీ వారు 1933 సం॥ ముద్రించిన ప్రతియును, పరిశీలించి నాశక్త్యానుసారముగ సవరించి, తాత్పర్యమును వ్రాసియుంటిని. పాఠభేదము లుదహరించునపుడు పైనంబర్లుగల పుస్తకములకు బదులు వాటిముందు వేసియున్న నంబర్లనే సూచించి యున్నవాఁడను.

దీనిలో కొన్ని దేశీయ పదములకు నిఘంటువులందు సైతము అర్థములు దొరకనందున నా విద్యాభివృద్ధికి పలువిధముల నన్ను

ప్రోత్సహించుచున్న మహారాజశ్రీ "చింతా దీక్షితులు" వారినడుగఁగా, "మెఱనడిశబ్దము-పెండ్లియూరేగింపు (కర్నూలువైపున వాడుకపదము) లోగిరి, వెలిగిరి, ఇత్యాదిపదములకర్థములును కవి కర్నూలు ప్రాంతమువాఁడును" అని చెప్పియున్నారు.

మహారాజశ్రీ "బాలకవి" "డాక్టర్" పొన్నాడ గోపాలస్వామి "హెచ్. యమ్. బి. వైద్యభూషణ" గారు చిన్నతనమున యీ శతకమును కంఠతా చదివినవారగుటవలన, నాయందు దయయుంచి నాసందేహములను దీర్చియు, నేవ్రాసినదానియందుగల లోపములను సవరించియు, కవినిగూర్చి మిగుల ప్రయత్నించి నాకీ క్రిందివిధముగా చెప్పియున్నారు. "శోణంగిపర్వం" అను గ్రామము కన్నడదేశమున నున్నది. ఆగ్రామసమీపమున శోణంగిపర్వతముపై శిఖి నరసింహస్వామి కోవెలగలదు. దేవునిపేరు "శిఖినరసింహస్వామి" అని చెప్పియున్నారు. నాకు సహాయము చేసినవారిరువురకు నిందుమూలముగా నాకృతజ్ఞతావందనము లర్పించుచుంటిని.

ఈకవినిగూర్చి వివరము లేమియు లభించుటలేదు. తరుచుగా దేశీయపదములు వాడియున్నాఁడు. లక్షణదోషము లున్నవి. ఇందులోని కొన్నిపదములు మెఱవడిశబ్దము, లోగిరి, వెలిగిరి, పేరెంబిడ, చందను దర్శనధురీణ, రద్దిగ, దుడ్డు, పాళెములు, శ్వానఛత్రము మేజాల్, బెంచీల్, తీస్ తేర, కబ్బపులుగు=సరస్వతిపులుఁగు, దీనినిబట్టి చూడ 17 శతాబ్దమున కీవలివాఁడని తోచుచున్నది. అశ్వినీదేవతలను స్తుతిజేయుటచేత నీకవి వైద్యుఁడైనట్లు జ్యోతక మగుచున్నది

దీనియందు శకునశాస్త్ర మంతయును దాదాపుగా నున్నది. పాఠకులకు జ్ఞాపకమునకు చాలాయుపయోగముగా నుండును. పాఠకమహాశయులిందలి భ్రమప్రమాదదోషములను మన్నింప బ్రార్థితులు.

కొంతమూరు
18-2-36

సుజన విధేయుడు,
నేదునూరి గంగాధరం.

శ్రీ ర స్తు.

శ్రీ బ్రహ్మజ్ఞాతృభూతేశేభ్యోనమః.

శ్రీమద్గురుబృందపాదారవిందాభ్యాం ప్రణతిః.

శ కు న శా స్త్ర ము

శి ఖి న ర సిం హ శ త క ము.

తా త్ప ర్య ము.

క. శ్రీయును, శుభమును, విభవము
నాయువు నారోగ్యమును, మ ♦ హాయశమును మే
ధాయుక్త భాగ్యమును, సు
శ్రేయముఁ గృపసేయుమయ్య ♦ శిఖినరసింహా. 1

క. వెలయున్ సర్వదిగంతము
లలరున్, సామ్రాజ్యయుక్త ♦ మైన యశశ్శ్రీ
లలనావర! కరుణామృత
చెలువము దయసేయు మాకు ♦ శిఖినరసింహా. 2

తా. "ఓ శిఖినరసింహా! సంపదలు, ఐశ్వర్యము, వైభవము, ఆయువు, ఆరోగ్యము, కీర్తి, మంచియాలోచన, శుభమును దయ సేయుము. నలుదిక్కులందు వ్యాపించిన నీకీర్తియును, నీకరుణామృతమును మాయందుంచి గొప్పతనమును కలుగజేసి రక్షింపుము" అని గ్రంథకర్త అహూబలగిరి యందుండు శిఖినరసింహస్వామిని ప్రార్థించుచు స్వామిపేరిటి శకునశాస్త్రమును శతకముగా రచియించెను.

క. సిరు లలరిన శకునములకు
నెర మోజకు లైన యశ్వ ♦ నీ దేవతలన్,
గురుతర భక్తి నుతింతును,
సిరి వర వరశుభము లొసఁగు ♦ శిఖినరసింహా.

తా. ఐశ్వర్యములు కలుగు శకునములను, మనుష్యులకు సంభవింపజేయునట్టి అశ్వనీదేవతలను మిక్కిలి భక్తితో ప్రార్థించెదను. లక్ష్మీవల్లభా! ఓశిఖినరసింహాస్వామీ! నాకు శుభములు గలుగఁజేయుము.

శుభ శకునములు

క. పంచమహా వాద్యంబులు,
మించిన భేరీధ్వనులను ♦ ♦ మెఱవడి శబ్దం
బంచిత శుభవాక్యము * లీ
క్షించిన శుభ శకునములగు ♦ శిఖినరసింహా. 4

తా. ఓనరసింహా! ప్రమాణసమయమునందు వీణ, మద్దెల, సన్నాయి, తప్పెట, తాళములు మొదలగు వాట్ల వాయిద్యములు, భేరీధ్వనులు, బాకాధ్వనులు, మంచివాక్యములు వినుట శుభము గల్గించును.

క. ఫలములుఁ గాయలుఁ బువ్వులు,
వెలయాండ్రును గన్నెపడుచు ♦ విప్రద్వయమున్
దెలుపన్నముఁ బాయసమును
జెలువగు శుభశకునము లగు ♦ శిఖినరసింహా. 5

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ప్రయాణసమయమునందు పండ్లు, కాయలు, పువ్వులు, వేశ్యలు, కన్నెపడుచులు, ఇద్దరుబ్రాహ్మణులు,

♦ మెఱవడిశబ్దము=ఊరేగింపు అని కర్నూలు వైపున వాడుక.
* లాలించి, లాసించిన పాఠాంతరము. కాని సరియగునవి కావు.

తెల్లని యన్నము, పరమాన్నము ఇవి యెదురగు శుభము గల్గించును.

క. ఏనుఁగు గుఱ్ఱముఁ బీనుఁగు,
మానుగ బసవేశ్వరుండు ♦ మఱిఁ బాల్పెరుఁగున్
సేనయు * జ్వలించునగ్నియు,
శ్రీనాధా! శుభములగును ♦ శిఖనరసింహా. 6

తా. ఓలక్ష్మీపతీ! నరసింహస్వామీ! ఏనుఁగు గుఱ్ఱముః శవము, ఆఁబోతు, పాలు, పెరుఁగు, సైన్యము, మండుచుండెడియగ్ని ఇవి ప్రయాణము చేయునపుఁ డెదురైన శుభము కల్గును.

క. నిండిన కడవలు రెండును,
మెండగు చేపలును గల్లు ♦ మించిన కావి
ళ్ళుండనె గాజుల సెట్టియుఁ
జెండును మఱిదోషములను ♦ శిఖనరసింహా. 7

తా. ఓనరసింహా! నిండుగా నీరుగల కడవలు రెండును, చేపలు (మత్స్యములు) కల్లుకావళ్ళు, గాజుల సెట్టియు ప్రయాణమునం దెదురైనచో దోషములు పోగొట్టును.

అపశకునములు

క. పోవద్దన * బోసేలన,
నే వచ్చెదనన్న నేడ ♦ కేగెద వన్నన్
బోవం గని చెఱఁగొడసిన
జీవములకు హాని యండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 8

---

* గొప్పగు మంటయు పాఠాంతరము.

* బోసీ యన పాఠాంతరము. బో సేయన=భుజింపుమన; ఇదితత్సమశబ్దము "భోంచేయన" అని మార్చినను సరిపోవును.

తా. ఓనరసింహా! ప్రయాణమై పోవువారిని "పోవద్దు" ని చెప్పినను "ఎందుకు వెళ్లుట" అని చెప్పినను, "నేనును వచ్చెద" నన్నను. "ఎక్కడికి పోయెద" వన్నను, వెళ్ళుచుండఁగా బట్టచెంగు పట్టుకొనినను, అపశకునములు గావున, ప్రాణహాని గల్గును.

క. ముట్టైన యువతి విధవయు,
గట్టెల మోపధమకులులుఁ ♦ గాకుల రొదయున్
వట్టి కలశములు బొగ్గులు,
జెట్టం గలిగించు నండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 9

తా. ఓ నరసింహా! ప్రయాణమగునపుఁడు, బహిష్టయయిన స్త్రీయు, విధవయు, పుల్లలమోపు, నీచజాతివారు, కాకులు కూయుట వట్టికుండలు, బొగ్గులు, ఎదురైన కష్టములు కలుగును.

క. కుందేలు నంబి తంబళి,
యందికఁ జనుచుండు పాము ♦ నలిగొలి మదియున్,
బందుల గుంపెదురైనను
చెందును బయనమున ముప్పు ♦ శిఖనరసింహా. 10

తా. ఓనరసింహా! చెవులపిల్లియు, నంబికులస్థుఁడును, తంబళి కులస్థుఁడు దగ్గఱగా పోవునట్టి పాము, సందేహమయిన మనస్సు, పందుల గుంపు, ఎదురుపడినచో ప్రయాణములో ముప్పు వాటిల్లును.

క. కైనుండు గొడుగు కఱ్ఱయుఁ
బైనుండిన యుత్తరియము ♦ పాగా యైనన్
పైనంబు వేళ ధరఁబడ,
* సేనాకష్టంబు కలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 11

* సేన బహు, అధికము, దేశియపదము.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! చేతియందున్న గొడుగుగాని, కఱ్ఱగాని, పైమీఁద వేసుకొన్న కండువాగాని, తలగుడ్డగాని, ప్రయాణమగునపుడు క్రిందఁ బడినచో చాలా కష్టములు కలుగును.

క. సమసంఖ్యగాని ద్విజులును
సములగు శూద్రులును జోడి ♦ సాతానులు జం
గములు కమసాలు లెందును
చిమ్మిడింతురు జీవములను ♦ శిఖనరసింహా. 12

తా. ఓ శిఖనరసింహా! ప్రయాణమై పోవునపుడు బేసి సంఖ్యగల బ్రాహ్మణులు, సరిసంఖ్యగల శూద్రులు, జోడిసాతానులు; విశ్వబ్రాహ్మణులు, జంగములు, ఎదురైనచో జీవములకు నష్టము కలుగును.

క. పెను పొగయు మొండి ముక్కిడి,
వినఁగొఱ గానట్టి కలఁత ♦ * వ్రేఁకటియురవుల్
పెనుగాలి ధూళి యెడ నెడఁ,
జినుకులఁ బైనంబు తగదు ♦ శిఖనరసింహా. 13

తా. ఓ శిఖనరసింహా! ప్రయాణమునకు పెద్దపొగ కనఁబడుట, మొండివాఁడు. ముక్కులేనివాఁడు, ఎదురగుట, వినరానిపేచి, గర్భిణీ స్త్రీ యార్తారవము, పెద్దగాలి, దుమ్ము, వానచినుకులు, ఎదురగుట అపశకునములు.

---

* వేఁకటి = జేకిరుము.

క. ♦ తలపట్టుఁ బెట్టు తలయును,
తలనూనెయు నెఱ్ఱజడల ♦ తలవిరితలయున్
యిలఁగని పయనముఁ బోయిన
జెలువము నెడఁబాసి చనును ♦ శిఖినరసింహా. 14

తా. ఓ నరసింహా! తలకు పట్టు వేసుకొన్నవాఁడు, చమురు తలతో నున్నవాఁడు, ఎఱ్ఱజడలు తలగలవాఁడు, విరబోసుకొన్న వెంట్రుకలతలవాఁడు, వీర లెదురైనచో ప్రయాణము బోయినవారికి గొప్పతనము తగ్గును.

ప్రయాణదినములు

క. విదియ మంగళవారమునఁ జని,
పదపడి నలచక్రవర్తి ♦ బహుకష్టపడెన్,
మదమునఁ బోయిన జనులకుఁ
జెదిసిన దేహంబులగును ♦ శిఖి నరసింహా.

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! విదియ మంగళవారమునాఁడు నలచక్రవర్తి ప్రయాణముచేసి బహుకష్టములుపడెను కనుక, మానవులట్టిదినంబులందు ప్రయాణముచేసినచో క్షీణింతురు.

విశే— ♦ ఇటు పట్టుఁ బెట్టుతల. * తెలిసినపయనంబు పాఠాంతరములు. 10, 12 పద్యము లితరులు కల్పించినవని తోచుచున్నవి. పైని వ్రాసిన పద్యములలో 9 అగాయితు 13 పద్యములవఱకు మూడు ప్రతులలోను విశేష పద్యభేదములు గల్గి యున్నవి. పూర్వప్రతులు రెంటిలోను 11 పద్యములే యున్నవి. క్రొత్తదానిలో 14 పద్యము లున్నవి. ప్రాచీన ప్రతులలోనివి.

క. విను ధూతకమగుసతి వె, * ల్లని జడల కొత్తకడర ♦ విధవాతియున్
బెనుగాలి ధూళియొకనెడ, జినుకుల పైనంబు తగదు ♦ శిఖినరసింహా. 9

క. బాపం డొక్కఁడు కట్టెల, మోపునుముక్కిటియు మొండి ♦ మొనసిపోగ, సం
తాపము జగడము గల్గిన, (శ్రీ)పతి పైనంబు దగదు ♦ శిఖినరసింహా. 10

* యతిభంగము.

క. బలిచక్రవర్తి యంతటి,
బలుఁడే చెడిపోయెఁ దదియ ♦ భార్గవునిదినం
బుల, మానవు లిలఁ జెడరా,
చెలువులు పరదేశమునను ♦ శిఖినరసింహా. 16

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బలిచక్రవర్తి తదియ శుక్రవారమురోజున ప్రయాణముచేసి చెడిపోయెను. కావున మానవు లట్టిరోజున ప్రయాణముచేసినచో పాడగుదురు.

క. శ్రీరాముఁ డిడుమలం బడె,
వారక చవితియును భాను ♦ వారముగూడన్
సేరక పయనంబై చని,
శ్రీరామా యితరు లెంత ♦ శిఖినరసింహా. 17

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! చవితి ఆదివారమునాఁడు శ్రీరాముఁడు ప్రయాణముచేసి బహుకష్టములు పడెను. కనుక యట్టిదినంబులం దితరులు ప్రయాణము చేయరాదు.

క. పంచమి గురువారము మే
లెంచకఁ జని యర్జునుండు ♦ నిలఁ గష్టపడెన్,
మంచిదిన మనుచుఁ బోయినఁ
జెంచులలోఁ గలుతు రవని ♦ శిఖినరసింహా. 18

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పంచమి గురువారమునాఁడు అర్జునుఁడు ప్రయాణముచేసి కష్టపడెను. కాబట్టి యట్టి దినము మంచిదని ప్రయాణము చేసినచో యడవులలో చెంచులపా లగుదురు. కావున ప్రయాణము చేయరాదు.

భార్గవ పైనంపుల పాఠాంతరము

క. శనివారము షష్ఠినిఁ జని,
పనివడి రావణుఁడు సెడెను ♦ బంధుసహితుఁడై,
మనుజులు చెడు టబ్బురమా,
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా.

క. చిన యోబళగిరియందు విహరించు యో నరసింహస్వామీ! షష్ఠి శనివారమునాఁడు రావణాసురుఁడు ప్రయాణముచేసి బంధుమిత్రాదులతో నశించెను. కనుక మనుజులట్టిదినమునందు ప్రయాణము చేసిన చెడు టబ్బురముకాదు. కావున మానవలయును.

క. ధర సప్తమిందువారము,
దొరయున్ జని భార్గవుండు ♦ దోర్బలశక్తిన్,
సిరిబోఁ నాడెను యితరుల
సిరులెన్నఁ దృణంబుగాదె ♦ శిఖనరసింహా. 20

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పరశురాముఁడు సప్తమి సోమవారమునాఁడు బయలుదేరి, బాహుబలమును, సంపదను పోగొట్టుకొనెను. కావున అట్టిదినంబున ప్రయాణముచేసిన మనుజులు చెడిపోవుదురు. కనుక ప్రయాణము మానవలయును,

క. అష్టమి గురువారంబునఁ
గష్టంబుల పాలఁబడిరి ♦ గద పాండవులే,
నష్టంబగు పైనంబుల,
*శ్రేష్ఠంబని చనఁగరాదు ♦ శిఖనరసింహా.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! అష్టమి గురువారమునాడు పాండవులు బయలుదేరి బహుకష్టములకు పాల్పడిరి. కావున అట్టినష్టంబగు దినంబున మంచిదని ప్రయాణము చేయరాదు.

---

* శ్రేష్ఠంబనరాదు జనులు. 2. శ్రేష్ఠంబనరాదు పనులు, అని మూలములందున్నవి, అతిసమంజసముగా లేదు,

దూత లక్షణము (చేష్టాశకునములు)

క. శ్రీకర శుభమశుభంబుల,
కే కొలఁదిని 1 ప్రశ్నలోన ♦ మేపనుత్రైనఁ,
గైకొనెడు లక్షణంబులఁ
జేకొని చూడంగ వలయు ♦ శిఖనరసింహా. 22

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ప్రశ్న లడుగుటకు వచ్చెడి పృచ్ఛకుల చేష్టల ననుసరించి శుభాశుభములు నిర్ణయించి చెప్పవచ్చును.

క. 2 నేస్తముగ వచ్చి మనుజులు
మస్తకమును ముట్టిరేని ♦ మావిత శుభమా
గస్తియగుం దలఁగోకిన,
సిస్తాఁగుడి చెవిని ముట్ట ♦ శిఖనరసింహా. 23

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ప్రశ్నమడుగుటకు వచ్చిన మనుష్యులు, శిరస్సును తాకినచో శుభమగును. తలగోకిన కీడగును; కుడి చెవి తాకినచో శుభమగును.

క. శ్రేష్టమగు నెడమ చెవియును,
గష్టముగ మరణంబు రెండు ♦ కర్ణములంట
3 న్నష్టమెడమ కన్నంటఁగ,
క్రేష్టము కుడికన్నుముట్ట ♦ శిఖనరసింహా. 24

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! దూత ఎడమచెవి తాఁకినచో చెలుపును రెండు చెవులును తాఁకినచో కష్టము, మరణమును, ఎడమ కన్ను స్పృశించిన మేలును కలుగును.

---

1 పృచ్ఛకోత్త మేవనుత్రైనన్=పాఠాంతరము.

2 నిస్తుగ వచ్చుచు మనుజులు పాఠాంతరము.

3 న్నష్టము నెడమక నంటఁగ పాఠాంతరము.

క. నాసిక ముట్టిన వ్యాధియు
వాసిగ దిగ్విజయమగును ♦ వామశ్మశ్రుల్
మోసము దాపలి మీసము
శ్రీసతి పతి మెడను శుభము శిఖినరసింహా. 25

తా. ఓలక్ష్మీనరసింహస్వామీ! దూత ముక్కు తాకిన రోగమును, ఎడమమీసము ముట్టినచో దిగ్విజయమును, కుడిమీసము ముట్టినచో మోసమును, మెడ తాఁకిన శుభమును కలుగును.

క. గడ్డంబు కార్యహానియు
దొడ్డఫలంబురము నంట ♦ దుదిఁగుడిచంటన్,
బడ్డన నామయమగు బహు
చెడ్డది గద యెడమ చంట ♦ శిఖినరసింహా. 26

తా. ఓనరసింహస్వామీ! దూత గడ్డమును స్పృశించిన కార్యహానియు, ఱొమ్ము స్పృశించిన మేలును, కుడిచన్ను తాఁకిన శుభమును, ఎడమచన్ను తాఁకిన కీడును కలుగును.

క. కడుపంటిన సంతోషము
నడు మంటిన రోగమగును ♦ నయమగు శుభమున్
కుడిచేతి కడను ముట్టనఁ
జెడుగగు ♦ శేఫంబుముట్ట ♦ శిఖినరసింహా. 27

తా. ఓనరసింహస్వామీ! దూత కడుపు తాఁకిన సంతోషమును, నడుమునంటిన రోగమును, కుడిచేతిచివరనంటిన శుభమును, పురుషాంగమును తాఁకిన కీడును కలుగును.

---

1 పురుషమానుపాఠాంతరము 2 జెడుశేఫము ముట్టనేని, పాఠాంతరము,

క. మేలగుఁ బుట్టము ముట్టిన
బోలగుఁ గార్యంబు నెడమ ♦ భుజముంముట్టన్
కేలున మెటికలు విరిచిన
శీలము చెడి కష్టపడును ♦ శిఖనరశింహా. 28

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దూత బట్టను ముట్టినచో మేలును ఎడమభుజము ముట్టినచో కార్యహానియును, చేత మెటికలు విరిచినచో గౌరవనష్టము, కష్టములును కలుగును.

క. వెన్నును వలపలి హస్తము,
మున్నుగ ముట్టంగఁ జుట్ట ♦ ములు వత్తురయా,
తిన్నగ గాత్రము గోకినఁ
జిన్నలఁ జెడుఁ గార్యమెల్ల ♦ శిఖనరసింహా. 29

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దూత వీపును కుడిచేతితో తాఁకెనేని బంధువులువత్తురు. శరీరమును గోకినచో కార్యహాని యగును.

క. చరణములు పెనచి నిలిచిన
తరుగదు దుఃఖంబునిలువ ♦ దగదిలనుడమన్
* ధర వేరు పదముపైగాన్
స్థిరముగఁ గూర్చున్న మేలు ♦ శిఖనరసింహా 30

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దూత పాదములు పెనచుకొని నిలువబడినచో దుఃఖమును, భూమికి మడమ ఆనించి నిలుచున్నచో కీడును, పాదముతొడపైన వేసుకొని కూర్చున్నచో మేలునుకలుగును.

క. ఒక కాలనిలిచి యుండిన
సకటా పయనంబు గలుగు ♦ నటువుడకల్ప
ట్టుక విరిచినఁ జెడు కార్యము
చికురుములం బట్టఁ జెడును ♦ శిఖనరసింహా. 31

---

* 1 ధర వేరు. 2 ధర వేరె = పాఠాంతరములు.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దూత ఒంటికాలిచే నిలుచుండి యున్నచో ప్రయాణమును, పుల్లలు విరిచినయెడల కార్యహానియు, తల వెంట్రుకలు తాఁకినచో కీడును కలుగును.

క. * కోలన్ నేలన్ వ్రాసిన
* వాలాయముతోటి నార ♦ వడఁకుచునడుగన్
చాలా కష్టముఁబడుదురు
శ్రీలోలా సకలవిధుల ♦ శిఖనరసింహా.

తా. ఓ లక్ష్మీపతివైన నరసింహస్వామీ! దూత కఱ్ఱతో భూమిమీఁదగీచుచుగాని నారను వడకుచుగాని ప్రశ్నము నడిగినచో బహుకష్టములు కలుగును.

క. ఫలకుసుమ సుగంధంబులు
నలవడు వీ డెంబుతోర ♦ మాజ్యముదధియున్
నిలఁ బసులపంట గనినను
చెలువుగఁ గల్యాణమంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 33

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దూత పండ్లు, పువ్వులు, సువాసనవస్తువులు, తాంబూలము, ఉప్పు, నెయ్యి, పెరుగు, పాలు, పేడ వీనిని చూచినయెడల శుభములు సిద్ధించును.

క. దగ్గుచు నుమియుచు నవ్వుచు
జగ్గుచు సంతోషమునను ♦ జలమంటుచుదా
నగ్గలిక విడెముఁ జేయుచు
సిగ్గమరఁగ బహు శుభంబు ♦ శిఖనరసింహా. 34

---

* కోలన్ నేలన్ రాచిన * వాలాయము తోటి నోటి వడుకుచు నడుగన్. (వాలాయము కాటిత్రాడు వడుకుఁచు నడుగన్) అని పాఠాంతరము.

తా. ఓనరసింహస్వామీ! దూత దగ్గుచుగాని ఉమ్మువేయుచుగాని, నవ్వుచుగాని, సంతసముగల్గిగాని, నీళ్ళు తాకుచుగాని, తాంబూలము నములుచుగాని, ప్రశ్న వేసినచో మిక్కిలి మేలు గలుగును.

క. చూరున్ పెండెము వాసము
లారయ * చెయ్యాది యడిగి ♦ యాకులుజీరన్
నారయు జీరుచు నడిగిన
శ్రీరమణా శుభము దొలఁగు ♦ శిఖనరసింహా. 35

తా. ఓ లక్ష్మీరమణా! నరసింహా! దూత, చూరు పెండెము, వాసము వీట్లపైని చేయి వేసిగాని, ఆకులు చీరుచుఁగాని, నారను చీల్చుచుఁగాని ప్రశ్న వేసినచో అశుభము కలుగును.

క. భోజనముఁ జేసి వేడుక
రాజసమున శకున మడుగ ♦ రసజిల్లునయా
తేజంబుగ గార్యములగు
శ్రీజయ యివినిజము లగును ♦ శిఖనరసింహా. 36

తా. ఓ నరసింహా! దూత భోజనముచేసి సంతోషముతో ఒయ్యారముగా శకున మడిగినయెడల కార్యములు సిద్ధించును.

క. చింతించిన జింత యగున్
గొంతున్ గూర్చున్న గీడు ♦ గోకుగుచునడుగన్
పొంతల బహుశుభకార్యము
చెంతన్ యపశకున మంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 37

తా. ఓనరసింహస్వామీ! దూతచింతతో అడిగిన చింతయగును. కొంతసేపు కూర్చుని యడిగినకీడు కలుగును. గోకుకుచునడిగిన త్వరలో శుభము కలుగును. దగ్గరనె వచ్చి యడిగిన అపశకునము కల్గును.

* చెయ్యూఁడి

క. వచ్చిన దూత తనకు
దానచ్చుగ దాపలను నిలిచి ♦ యటు కూర్చుండన్
మెచ్చుగ వెలుపలి కరిగిన
జెచ్చెర కార్యంబు నష్టె ♦ శిఖినరసింహా. 38

తా. ఓనరసింహస్వామీ ! దూతవచ్చి యెడమవైపునలిలిచి తరువాత గూర్చుండికుడివైపునకు బోయినయెడల కార్యసిద్ధియగును.

గౌళి పలుకు శకునము

క. తలచుక ప్రార్థన జేసిన
వలపలి దెశగౌళిపలుకు ♦ వలనగు శుభముల్
ఇల పయినము కొఱగాడట
చెలువగు శుభకార్యమంద్రు ♦ శిఖినరసింహా. 39

ఓనరసింహస్వామీ ! ప్రయాణసమయమున ప్రార్థనఁజేయు నపుడు బల్లి యెడమవైపున పలికినయెడల శుభముకలుగును. ప్రమాణము వ్యర్థము గాక శుభకార్యమగును.

క. దాపలఁ బల్కిన సకలము
నాపద లగు, పయనములకు ♦ నతిశుభమమరున్
చూపరులకు దృష్టాంతము
శ్రీపతి పాదంబు లాన ♦ శిఖినరసింహా. 40

తా. ఓలక్ష్మీశా! నరసింహా! నీపదములాన బల్లి వట్టియప్పుడు యెడమవైపు బల్కినచో ఆపదలు కలుగును. ప్రయాణసమయము నందట్లు పలికినచో మేలుకలుగును.

క. పురింజొచ్చి వచ్చునప్పుడు
నరయంగ దాపలను బల్క ♦ నధికఫలంబౌ
పరశుభములు శీఘ్రంబులు
సిరి వరదా! నిజము లివ్వి ♦ శిఖినరసింహా. 41

తా. ఓ లక్ష్మీశా! నరసింహాస్వామీ! పురమును ప్రవేశించి వచ్చునపుడు యెడమవైపున బల్లి పలికినచో శుభము అధికముగా గల్గును. శుభకార్యములు వెంటనే సిద్ధించును.

క. కుడిదిక్కుఁ బలుక, కార్యం
బెడనెడ నాలస్యమగును ♦ నెదురుగ బలుకన్
పడగొట్టినటులఁ గార్యము
చెడు, వెనుకను బల్క శుభము ♦ నరసింహా. 42

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! పుర ప్రవేశించునపుడు బల్లి కుడివైపునుండి పలికిన కార్య మాలస్యముగా నగును. ఎదురుగఁ బలికినచో కార్యము చెడిపోవును. వెనుకనుండి. పలికినచో శుభముకల్గును.

క. తోరణ గౌళియుఁ బలికిన
నారూఢిగ బంధుహిత ప్రి ♦ యురాంగనాకల్
కోరిన కోరిక లబ్బును,
శ్రీగమనా నిశ్చయుంబు ♦ శిఖినరసింహా. 43

తా. ఓనరసింహా! బల్లులసమూహము పలికినచో బంధువులు స్నేహితులు, ప్రియురాండ్రు వచ్చెదరు. కోరినకోరికలు నెఱవేరును.

క. ధర పయనము నడువంగా,
వర దక్షిణగౌళి పలుక ♦ వరలును శుభముల్
నెరయోధుల పెండ్లిండ్లకు,
సిరు లలరఁగ బసిడిపంట ♦ శిఖినరసింహా. 44

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ప్రయాణమై పోవునపుడు దక్షిణముగా బల్లి పలికిన శుభములు గల్గును. పెండ్లిండ్లప్పుడు పలికిన ధనలాభము గల్గును.

క. ఎనిమిది దినముల కొక్కటి
మెనిమిది దిక్కులకు జాము ♦ లెనిమిది ఫలముల్
విను మొక్క దిక్కునకు నగు
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 45

తా. ఓ చినయోబళగిరియందు విహరించే నరసింహస్వామీ! ఎనిమిది దినములకు ఎనిమిది దిక్కులకు క్రమముగా ఎనిమిది జాములకు వేర్వేర క్రమముగా ఫలములు చెప్పుచున్నాడను.

క. భయమును, జింకయు హానియు,
క్షయమును లాభంబు ధనము ♦ సంపద శుభమున్
నయముగ నెనిమిది జాముల
1 జయమింద్రుని గౌళిఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 46

తా. ఓనరసింహా! క్రమముగా 8 జాములందు పూర్వదిక్కునందు భయము, చింత, హానిక్షయము, లాభము, ధనము, సంపద, శుభము, బల్లి పలికిన గలుగును.

క. రోదనము రణము భుక్తియు,
జూదము వస్త్రంబు ధనము ♦ శుభమును జయమున్
పాదుకొను నగ్నిమూలను
శ్రీదయితా నిత్యశుభము ♦ శిఖినరసింహా. 47

తా. ఆగ్నేయదిక్కునందు రోదనము, యుద్ధము, భుక్తి, జూదము, వస్త్రము, ధనము, శుభము, జయము కలుగును.

క. చుట్టము లాభము క్రోధము
బెట్టును మరణంబు చింత ♦ విందులు శుభమున్
గట్టిగ దక్షిణ మరయంగ
చిట్టా బలగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 48

1. యతిభంగము అయినది.

తా. దక్షిణదిశయందు చుట్టములు, లాభము, కోపము, మరణము చింత, విందులు, శుభములు, కలుగును.

క. మారణము సంతోషము శుభ
మరిభయ మశుభంబు హాని ♦ యర్థము సిరులున్
ధర నెనిమిది జాములకును
స్థిరముగ నైరృతి ఫలంబు ♦ శిఖనరసింహా. 49

తా. నైఋతి దిశయందు మరణము, సంతోషము, శుభము శత్రుభయము, అశుభము హాని, ధనము, సంపద కలుగును.

క. ధనమును జుట్టము లాభము
విను మరణము శుభము చేటు ♦ విత్తము సిరులున్
గనుఁగొన బడమటి గాలికి
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 50

తా. పడమటి దిశయందు ధనము: చుట్టములు, లాభము, మరణము, శుభము. కీడు, ధనము, సంపద కలుగును.

క. మేలును లాభము ధనమును
శ్రీలును వాహనము శుభము ♦ స్థిరమును జయమున్
వాలాయము వాయవ్యము
శ్రీలోలా జాముగాలి శిఖనరసింహా. 51

తా. వాయవ్యదిశయందు:—మేలు, లాభము, ధనము, సంపద. వాహనము, శుభము, స్థిరము, జయము, కలుగును.

క. చావును లాభము శుభమును,
భావము మేల్వార్తసుఖము ♦ భయమును జయమున్
యేవెరవున ధనపతిపై
శ్రీ వెలయఁగ జామిగాలి ♦ శిఖనరసింహా. 52

తా. ఉత్తరదిశయందు:—మరణము, లాభము, శుభము, భావము, మంచివార్త, సుఖము, భయము, జయము కల్గును.

క. గండము చిచ్చుసుఖము జయ
మండనె పెండ్లిందు లాభ ♦ మతివలచేటున్
ఖండిత మీశాన్యంబున,
* చెందును యేదోషమైన ♦ శిఖినరసింహా. 53

తా. మీశాన్యదిశయందు:—గండము, అగ్నిభయము, సుఖము, జయము, వివాహము, లాభము, స్త్రీహాని, దోషహరణము కల్గును.

వాక్యశకునము

క. ఒకపలుకు దనకువమ్మగు
వికటంబగు సంధి రెండు ♦ వినుజగడము, మూ
డశటా నాలుగుజగడము
సిక పల్లానుమ్మి యైదు ♦ శిఖనరసింహా 54

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఒకటిఅనుపదము వినినచేటు, రెండు అనుపదము వినిని సంధి చేయును. మూడు అను పదము వినిన కలహము. నాలుగు అను పదము వినిన జగడము, ఐదు అనుపదము వినిన పెద్దకలహమును సంభవించును.

క. ఆఱైతే శ్రేయస్కర
మేరీతిని జగడమేడు ♦ యెనిమిది మరణం
బాంము ధన శుభఫలమగు
శ్రీరమణా! తొమ్మిదింట ♦ శిఖనరసింహా. 55

* 1 చెందును మాదోషములను. 2 చెందును యేదోషమైన అని పాఠాంతరము.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఆఱు అను పదము విన్న శ్రేయస్కరము, ఏడు అను పదము వినిన జగడము, ఎనిమిది అను పదము విన్న మరణము, తొమ్మిది అను పదము విన్న ధనలాభము, శుభము కలుగును.

క. పది సంపద, బహు గెలుపగు
పదునొకొండు, చావునిజము ♦ పది రెండైతే
పదమూఁడు పలుకులైతే
చెదరుచు తా నున్నస్థలము ♦ శిఖినరసింహా. 56

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పది యను పదము విన్న సంపద, పదకొండు అను పదము వినిన గెలుపు, పన్నెండు అను పదము వినిన చావు, పదమూఁడు అనుపదమువినిన స్థానభ్రష్టతయుకలుగును.

క. మును పాండు రాజతనయులు
నను వగు రాజ్యంబు విడిచి ♦ యడివికి జని
రొయ్యన బది మూఁడగు పలుకులఁ
బిన యోబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 57

తా. చినయోబళగిరియందు విహరించే యోనరసింహ స్వామీ! పదమూఁడను పదము వినుటవలన పాండవులు పురిని విడిచి యడవికి బోయిరి.

క. పదినాల్గు మేలుఁ బది హే
న్వదలక సీతాంగనయును ♦ వడి చెఱబోయెన్
1 పదు నాఱిట హనుమంతుఁడు
చెదరక నయ్యబ్ధిదాఁటె ♦ శిఖినరసింహా. 58

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పదునాల్గు అను పదము విన్నమేలు, పదిహేనను పదము వినుటచేత సీతాదేవి చెఱంబోయెను. పదహారను పదము వినుటచేత హనుమంతుఁడు సముద్రమును దాటెను.

1 [illegible]

క. శ్రీరాముఁడు సీతాశుభ
మారూఢిగ విని ఁ బేడు ♦ నట దండెత్తెన్,
వారధి గట్టెనుం శుభముగ.
శ్రీరమణ దశాష్టకమున ♦ శిఖనరసింహా. 59

తా. నరసింహస్వామీ ! పదియేడను పదము విని శ్రీరామ చంద్రుఁడు సీతా వృత్తాంతమును యెఱింగెను. పదునెనిమి దను పద మువిని వారధి గట్టెను.

క. నవదసకంబున రాముఁడు
జవమున రావణుని గెల్చె ♦ సమరంజయుండై
భువి త్రిపురంబుల గెలిచెను
శివు డిరువది పలుకులాదవ ♦ శిఖనరసింహా. 60

తా. ఓనరసింహస్వామీ ! పందొమ్మిదను పదము విని శ్రీరా ముఁడు రావణుని జయించెను. ఇరువదను పదము విని శివుఁడు త్రిపు రాసురులను జయించెను.

క. ధర గాలి తుమ్ము శకునము
నరయ నవగ్రహములందు ♦ నగు నిజఫలముల్
ధర గాలి ముప్పి వ్రాఁతలు
చెరి సగమగుఁగొంత నిజము ♦ శిఖనరసింహా. 61

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! తుమ్ముశకునము, గాలిశకునము మున్నగునవి సగముఫలించును. సగము ఫలించవు.

రాహువు వారములందు దిక్కునందు గడియలవివరము

క. భానుని వారము రాహువు,
నానగ రాత్రియునుఁ బవలు ♦ నరువది ఘడియల్
పూనుకొనియుండు ముదమున.
శ్రీనాథా దక్షిణమున ♦ శిఖనరసింహా. 62

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఆదివారమునాఁడు రాత్రింబవళ్ళు 60 గడియలు రాహువు దక్షిణదిక్కునం దుండును.

క. ఇందుని వాసర మఱువది
యందొక మంగళుని వార ♦ మటు ముప్పదియున్
పొందుగఁ దొంబది గడియలు
చెందును నైరృతిని రాహు ♦ శిఖనరసింహా. 63

తా. ఓనరసింహస్వామీ! సోమవారము 60 గడియలు, మంగళవారము పగలు 30 గడియలు మొత్తం 90 గడియలు, రాహువు నైరృతిదిశయందుండును.

క. మంగళుని రాత్రి ముప్పది
ముంగల బుధవారమందు ♦ మును నిరువది గూ
డంగను నేబది వరుణుని
చెంగట రాహువు వసించు ♦ శిఖనరసింహా. 64

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! మంగళవారమునాఁడు రాత్రి 30 గడియలు, బుధవారమునాటి పగలు 20 గడియలు మొత్తము 50 గడియలు రాహువు పడమటిదిశయం దుండును.

క. పోరినిలిచిన నలువదియును
వరసౌమ్యునివారమందు ♦ వాయవ్యమునన్
1 గురువారము భృగువిరువది
2 సిరివరదా యుత్తరమున ♦ శిఖనరసింహా. 65

---

1 గురువారంబు వెనబడి 2 సిరిమగఁడా పాఠాంతరము

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బుధవారమున మిగిలిన 40 గడియలును రాహువు వాయువ్యదిశయం దుండును. గురువారమునాడు 60 గడియలును, శుక్రవారమునాఁడు 20 గడియలు మొత్తము 80 గడియలు రాహువు ఉత్తరదిశయం దుండును.

క. అల భార్గవువారంబున
నలుబది స్థిరవారమందు ♦ నట ముప్పదియున్
గలసిన డెబ్బది గడియలు
చెలువుగ నీశాన్యమందు ♦ శిఖనరసింహా. 66

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! శుక్రవారములో మిగత 40 గడియలు శనివారమునాఁడు 30 గడియలు మొత్తము 70 గడియలు రాహువు ఈశాన్యదిశయం దుండును.

క. శనివారము ముప్పదియును
ఘనరాహువు తూర్పునుందు ♦ కదుపడి జనియ
యనలునిప్పై, నిలువక
దక్షిణమున దగుఁ దొంటిపగిది ♦ శిఖనరసింహా. 67

తా. ఓనరసింహస్వామీ! శనివారమున మిగత 30 గడియలు రాహువు తూర్పుదిశ నుండును. తరువాత వెంటనే ఆగ్నేయదిశకుం బోయి అచట నిలువక వెంటనే దక్షిణమునకు పోవును. (అట్లే క్రమముగా తిరుగుచుండును.)

క. ఇన గురు దినముల మఱి తూ
ర్పున దక్షిణమున కవీందు ♦ లోలి, పడమరన్,
1 విను కుజు నుత్తరముఁ గది
సిన బుధశనులందు రాహు ♦ శిఖనరసింహా. 68

---

1 గ్రంథంగము.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! రాహువు ఆది, గురు, వారములందు తూర్పు దిక్కునందును, శుక్ర, సోమవారములందు దక్షిణ దిక్కునందును, మంగళవారమునందును పడమర దిశయందును, బుధ శనివారములందు ఉత్తరదిశ యందును, ఉండును.

నవగ్రహగాలి

క. మానవుల తుమ్ముగాలియు,
భానునిపై బల్కెనేని ♦ బహులంపట తా
బూనిన పని కానేరదు,
శ్రీనాథా నిశ్చయంబు ♦ శిఖనరసింహా. 69

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! సూర్యునిమీఁద తుమ్మినను గాలి పల్కినను, తలంచినపని కానేరదు. బహుకష్టములు కలుగును.

క. చుట్టములు వత్తు రెప్పుడుఁ
బట్టిన కార్యంబు జయము ♦ బహు శుభమమరున్
గట్టిగఁ జంద్రుని ఫలమిది
చిట్టా బళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 70

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! చంద్రునిపై తుమ్మినను, గాలి పలికినను, బంధువులరాకయు, కార్యజయము కల్గును.

క. భూపుత్రునిపై బల్కిన
నాపదలకు మూలమగుచు ♦ నలగుట జాడ్యం
చేపట్టున కలహంబగు
జేపట్టదు ఫల మొకింత ♦ శిఖనరసింహా. 71

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! అంగారకునిపై పల్కినను, తుమ్మినను ఆపదలు, కలహము కలుగును.

క. వర సౌమ్యునిపై బల్కిన
నరులకు శుభఫలము లెందు ♦ నయముగ వెలయున్
సరిలేని సౌఖ్య మమరును,
సిరి వరదా శుభము లిచియు ♦ శిఖనరసింహా. 72

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బుధునిమీఁద పల్కినను, తుమ్మినను శుభప్రదము, సకల సౌఖ్యములు గల్గును.

క. సురగురుపైఁ బలికినచో
నిరంతరము ధనధాన్య వస్త్ర ♦ నిచయము కలుగున్
ధరణీశుల మన్ననలగు
సిరి వరదా సౌఖ్యమెసఁగ ♦ శిఖనరసింహా. 73

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బృహస్పతి మీద పల్కినను తుమ్మినను ధనధాన వస్త్రలాభము, రాజసన్మానము గల్గును.

క. మృష్టాన్నంబును ద్రవ్యము,
నిష్టంబగు ఫలముసౌఖ్య ♦ మెప్పుడు గలుగున్
పుష్టంబుగ శుక్రునిపై,
సృష్టీశా శుభకరంబు ♦ శిఖనరసింహా 74

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! శుక్రునిపై బల్కినను, తుమ్మినను మృష్టాన్న లాభమును సౌఖ్యమును సిద్ధించును.

క. శనిపై బల్కిన దుమ్మిన
ఘనమగు రోగంబుఁజింత ♦ కష్టము లెపుడున్
బెనఁగొని వడిఁబీడించును,
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 75

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! శనిపైఁ బల్కినను తుమ్మినను విచారము, రోగములు పట్టిపీడించును.

క. మరణము చోర భయంబును,
ధరణీశుల చేత బాధ ♦ తఱుగని రోగం
బరయఁగ నగ్నిభయంబును,
సిరివరడా రాహుఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 76

తా. ఓ లక్ష్మీశా! నరసింహస్వామీ! రాహువుపై పల్కిన తుమ్మినను మరణము, చోరభయము, రాజబాధ, రోగము, అగ్నిభయము కలుగును.

క. కేతువు ఫలమిదె భూమికి
నేతీరున దప్పిగ్రామ ♦ మిల నెడబాయున్
భూతలము దిరిగి వెతఁబడు
సీతాపతి సాక్షిగాను ♦ శిఖినరసింహా. 77

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కేతువుపై బల్కిన తుమ్మినను ఏ విధముగానైన గ్రామమువిడిచి దేశమంతయు తిరిగి కష్టపడును. ఇది శ్రీరామచంద్రుని సాక్షిగాసుమా!

తుమ్ము శకునము

క. రెండుగఁ దుమ్మిన సఫలము,
ఖండితముగ దుమ్మిచీఁది ♦ గామరణమగున్,
మెండుగఁదుమ్ముచు నడచిన,
జెండును దోషములు నరుల ♦ శిఖినరసింహా. 78

తా. ఓనరసింహస్వామీ! రెండు తుమ్ములు తుమ్మిన కార్యజయము౨, తుమ్మిచీదిన మరణమును, నడుమచు తుమ్మిన దోషహారణమును కలుగును.

క. తుమ్ముచుఁ దగ్గుచు నడిచిన
నెమ్మది శయనించి యుమియ ♦ నిజమగు బహురో
గమ్ములఁ బొయుని జడిగా
జిమ్మును తుమ్ములఫలంబు ♦ సిఖనరసింహా. 79

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! తుమ్ముచు, దగ్గుచు, నడచినను, పరుండి ఉమ్మి వేసినను, అనేక వ్యాధులు సంప్రాప్తమగును.

క. లేచిన మొసలింజూచిన
* జూచిన బంగారు ఫలము – సుదతుల నటనల్
జూచిన వీడ్యముఁ జేసిన
శ్రీచతురా తుమ్ము ఫలము శిఖనరసింహా. 80

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! మొసలిని, బంగారును, పండ్లను, స్త్రీనాట్యమును, చూచినను, తాంబూలము వేసికొన్నను. తుమ్ము వలన దోషము హరించును.

క. ఇలఁ గోకినఁ గడకేగినఁ
దలఁ గోకినఁ జింతసేయ ♦ దడబడ జీదన్
బలుకష్టము తుమ్మిన తఱి
శిలలైనం గష్టపడును ♦ శిఖనరసింహా. 81

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! తుమ్ముచు భూమి గోకినను, అవతలకుఁ బోయినను, తలఁగోకికొన్నను, చింతగానున్న, తడబడినను, చీదినను రాళ్ళకైనను కష్టమువచ్చును.

క. లేచిన శుభమగుఁ దుమ్ముచుఁ
గూర్చుండిన నీళ్ళగడను ♦ గొనుగుచు నుండన్
నాచుక జగడముఁ జేసిన
శ్రీచతురా! కార్యహాని ♦ శిఖనరసింహా. 82

* జూచిన బంగారు ఫలము ♦ సుదతులనటనల్

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! లేచుచు తుమ్మిన శుభము. కూర్చుండిగాని, నీటిదగ్గఱనుండిగాని, గొణుగుచుగాని, కలహించుచు గాని, తుమ్మినచో కార్యహాని గలుగును.

క. ఇనుమును వెండియు ముట్టిన
గనుఁగొనఁ జెడుఁ గార్యమెల్లఁ ♦ గంచును తామ్ర
మ్మును జయము తుమ్ముచును హె
చ్చిన నది నంటక శుభంబు ♦ శిఖినరసింహా. 63

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ఇనుమును, వెండిని తాఁకినను చూచినను కార్యము చెడిపోవును. కంచును, రాగిని తాకినను చూచిన జయము కలుగును. తుమ్మినపిమ్మట పైవానిని తాకిన శుభము గలుగును.

క. పసిబాల శిశువు లంజెయు,
పసగల బాలింతతుమ్ము ♦ బంగారుసుమీ,
వెస మాలకుంటి * క్షుతమైన
సిన బహుకార్యసిద్ధి ♦ శిఖినరసింహా. 64

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! పసిబాల, శిశువు, భోగముది, బాలెంతరాలు వీరు తుమ్మినచో మంచిది, నీచజాతివాఁడు, కుంటి వారలు వీరలు తుమ్మిన కార్యసిద్ధి కలుగును.

క. తొత్తును గర్భిణి గొడ్డును
ముత్తైదువ విధవ గుడ్డి ♦ ముండల, తుమ్ముల్
గుత్తగ మరణాంతము, నీ
చిత్తమ్ము దయసేయుమయ్య ♦ శిఖినరసింహా. 65

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బానిస, గర్భిణీస్త్రీ, గొడ్రాలు, ముత్తైదువ, విధవ, గ్రుడ్డిముండలు వీరి తుమ్ములు మరణము కలుగ జేయును.

---

* క్షుతమైన, వినుమీ అనిపాఠాంతరము గణముతప్పినది. క్షుతము=తుమ్ము

క. చాకిత, గాండ్లది, చిప్పిది
మూఁకది, నెఱుకలది, మొండి ♦ ముక్కిడి వారల్
యేకిడఁ దుమ్మిన, దుఃఖమె,
చేకూడదు ఫలమొకింత ♦ శిఖనరసింహా. 86

తా. ఓనరసింహా! చాకలస్త్రీ, గాండ్లస్త్రీ, కుట్రవుస్త్రీ, మూగస్త్రీ, ఎఱుకలస్త్రీ, మొండిస్త్రీ, ముక్కిడిస్త్రీ, మున్నగువారు తుమ్మినచో దుఃఖము గలిగి ఫలనాశన మగును.

క. నాలుగు పదముల జీవము
లాలోచన లపుడుఁ బయన ♦ మానెడఁ దుమ్ముల్
వాలాయము మరణాంతము
శ్రీలోలా తప్పదండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 87

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! నాలుగుకాళ్ళ జంతువులు, ఏదైన ఆలోచించు నప్పుడుగాని ప్రయాణమై పోవునప్పుడుగాని తుమ్మినచో మరణము కలుగును.

తొండపాటు ఫలము

క. ముక్కున వ్యాధి నివారణ
మక్కర మృష్టాన్నభుక్తి ♦ యగు వక్షముపై
నెక్కిన నెడ భూషణములు
చిక్కును మఱి భుజములందు ♦ శిఖనరసింహా. 88

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! తొండ ముక్కుమీద పడినయెడల రోగము కుదురును. వక్షముమీఁద పడిన మృష్టాన్నభోజనము. భుజములపై ప్రాకిన భూషణాలంకారప్రాప్తి గలుగును.

కొన్నిప్రతులలో ఈభాగమునకు ముందే బల్లిపాటుగలదు.

క. శిరమున భయమగు, లక్ష్మీ
కరమగు వలనొసలిమీఁద ♦ గడుభూషణముల్,
ఇరు చెవులఁ గంట దుఃఖము
సిరి వరదా! తొండ పాటు ♦ శిఖనరసింహా. 89

తా. ఓలక్ష్మీశా! నరసింహాస్వామీ! తొండ శిరస్సుమీఁద పడిన భయము, కుడినొసలిమీఁద పడిన లక్ష్మీప్రదము, రెండు చెవులు మీఁద పడిన దుఃఖము కలుగును.

క. చేతుల * నాప్తుల కాపద,
నాతుల చుట్టముల దర్శ ♦ నము కడుపుపయిన్,
ఖ్యాతిగఁ బిఱుదుల పైఁబడ,
సీతాపతి లాభమంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 90

తా. ఓ సీతాపతీ! నరసింహాస్వామీ! తొండ చేతులమీఁద పడిన మిత్రులకాపదయు, కడుపుమీఁదపడిన స్త్రీలను చుట్టములను జూచుటయు, పిఱుదులపైఁబడిన లాభముగల్గుచు.

క. తొడలను కాళ్ళను రోగం,
బెడమ కడన్ దేహమందు ♦ నెపుడు ధనంబున్,
కుడిపార్శ్వము ధనహానియు,
* చెడుగులగును ముఖమునందు ♦ శిఖనరసింహా 91.

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! తొండ తొడమీఁదనుగాని కాళ్ళ మీఁదనుగాని పడిన రోగమును, దేహమునం దెడమవైపున పడిన ధనమును, దేహమునందు కుడివైపున పడిన ధన హానియును, ముఖమునందు పడిన చెడుగులును కలుగును.

---

* ఆప్తులకాపద:- వేఱొకప్రతిలోఁ గలదు.
* 1 చెడివచ్చును, 2 చెడుగలుగును. అని పాఠాంతరములు.

క. 1 పాదముల సందులాభము,
మేదిని కుడి పాదమైన ♦ మేలగు ధనమున్
ఆది భయ మెడమ పదమున
2 శ్రీదయితా! పిదపశుభము ♦ శిఖనరసింహా, 92

తా. ఓ శ్రీవల్లభా! నరసింహాస్వామీ! తొండ పాదముల మధ్యయందుపడిన లాభము, కుడిపాదమునందు పడిన ధనలాభము. ఎడమ పాదమునందు పడిన మొదలు భయమును తరువాత శుభమును గలుగును.

క. * పైకెగబ్రాకిన శుభమగు,
చేకొని క్రిందికిని దిగిన ♦ చేటగు నెపుడున్
దాఁకిన చుట్టిన మేలగు,
శ్రీకరమగు తొండపాటు ♦ శిఖనరసింహా. 93

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! తొండ దేహముమీఁది కెగబ్రాకినచో శుభమును, పైనుండి క్రిందికి దిగినచో కీడును, తాఁకినను, చుట్టినను, మేలును కలుగును.

✻ నలికీచుపాటు ఫలము

క. నలికనుల పామనంగను
నలికిరియు ననంగ మఱియు ♦ నలికీచనఁగా.
నిలనుండు రక్తపుచ్ఛిక
చెలఁగున్ నలుమూల లలరి ♦ శిఖనరసింహా. 94

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! నలికనులపాము, నలికిరి, నలికీచు రక్తపుచ్ఛిక, ఈపేళ్ళు నలికండ్లపామునకు చెప్పబడెను.

విశే:— 1 పాదమునందు లాభము.
2 శ్రీదయితా తొండపాటు అని పాఠాంతరములు.
* ఈపద్యము 2 ప్రతులలో లేదు.
✻ నలికీచు పాటుఫలము వ్రాతప్రతులు రెంటిలోను లేదు.

క. పొక్కిలికి దిగువఁ బ్రాకిన,
నెక్కినఁ జుట్టినను పడిన ♦ నేఫలమైనన్
నొక్కవచింపఁ బ్రయాణము,
చిక్కదు నలికిరి ఫలంబు ♦ శిఖనరసింహా. 95

తా. ఓనరసింహస్వామీ! నలికండ్లపాము బొడ్డునకు క్రింది భాగమునందు ప్రాకినను, ఎక్కినను, చుట్టినను, పడినను, ప్రయాణము జరుగదు *

క. పొక్కిలికిఁ బైన ముందటి
ప్రక్కన నెచ్చోటదిగిన ♦ ప్రాకిన జయమౌ,
నెక్కినఁ దాఁకిన నాకిన,
చిక్కులుగలవండ్రు బుధులు ♦ శిఖనరసింహా. 96

తా. ఓనరసింహస్వామీ! నలికీచు, బొడ్డునకు పైన ముందరి ప్రక్కను, యెచ్చటనైనను దిగినను ప్రాకినను జయమగును. ఎక్కినను, తాఁకినను, నాకినను, చిక్కులుకలుగును.

క. వీపు పయిఁబడిన భాగ్యము,
మూఁపు పయింబడినచో స్వ * పురమునువీడున్
కాపురము చెడును తొక్కల
శ్రీపతి నలికీచు పడిన ♦ శిఖనరసింహా. 97

తా. ఓలక్ష్మీనరసింహస్వామీ! నలికీచు, వీపుమీఁదఁబడిన భాగ్యము, మూపుపైఁబడిన తనగ్రామమువిడచి పరగ్రామముచేరుటయు, తొక్కలమీఁదపడిన కాపురము చెడుటయు కలుగును.

---

* (ఈఫలము లేగ్రంథమునందు కనబడుటలేదు.)

1 బల్లిజాతులు.

క. బల్లుల జాతులు తెలియఁగ
తెల్లని యది బ్రహ్మజాతి ♦ తిరమగు నెఱుపౌ
బల్లి యిలరాచజాతిగఁ
జెల్లఁగఁదగు ధరణియందు ♦ శిఖనరసింహా. 98

క. కోమటి గుంపుల బల్లికిఁ
జామన చాయయగు శూద్ర ♦ జాతికినలుపౌ
కామించి ఫలముఁ జెప్పఁగ,
శ్రీమానిని హృద్విహార ♦ శిఖనరసింహా. 99

తా. ఓలక్ష్మీనరసింహస్వామి! బ్రాహ్మణజాతి బల్లి తెల్లగాను, క్షత్రియజాతిబల్లి యెఱ్ఱగాను, వైశ్యజాతిబల్లి చామనచాయగాను, శూద్రజాతిబల్లి నల్లగాను యుండును.

2 బల్లిజాతులు కాలఫలములు.

క. గురు శుక్ర సోమవారము,
లరయఁగ మఱిసత్వకాల ♦ మగుచుండుధరన్
పరగఁగ బాపన బల్లికి,
చిరుయోబళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 100

తా. ఓ చిరుయోబలగిరియందు విహారించే నరసింహస్వామీ! బ్రాహ్మణజాతిబల్లికి గురు, శుక్ర సోమ, వారములందు, సాత్విక కాలములు శుభకరము.

---

1 ఇది రెండుప్రతులలో లేదు.

2 ఇది రెండుప్రతులలో లేదు.

క. భూజరవివాసరంబులు,
రాజసకాలంబుగాఁ ♦ రాజాన్వితిని,
దేజము శుభమని పెద్దల
చేఁ జెప్పఁగ బడును భువిని ♦ శిఖినరసింహా. 101

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! క్షత్రియజాతి బల్లికి, ఆది, మంగళవారములు రాజసకాలములు, శుభకరము.

క. పోలున్ కోమటి బల్లికి
కాలము రాజసము తెలియ ♦ గా బుధవారం
బేలీలనగును, ధారుణి,
శ్రీలోల కరాలవదన ♦ శిఖినరసింహా. 102

తా. ఓ శ్రీలోలా! నరసింహస్వామీ! వైశ్యజాతిబల్లికి బుధవారము రాజసకాలము శుభకరము.

క. నాలుగవజాతి బల్లికి,
కాలము తామసము నరయఁ ♦ గను, శని దినమా
వాలాయము శుభకరమగు
శ్రీలోలా! నిశ్చయంబు ♦ శిఖినరసింహా. 103

తా. ఓ లక్ష్మీనరసింహా! శూద్రజాతి బల్లికి శనివారము తామసకాలము శుభప్రదము.

వారములం దేర్పడు కాలములు

క. ఉదయాదిగఁ బదిగడియలు,
పదపడి సాత్వికమువలన ♦ పది రజసౌ ము
ప్పదివరకు తామసంబగుఁ
జెదరక సతతంబుఁ దెలియు ♦ శిఖినరసింహా. 104

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! సూర్యోదయములగాయితు 10 గడియలవఱకు సాత్వికకాలము, 11 గడియలు లగాయితు 20 గడియలవఱకు రాజసకాలము, 21 గడియలు లగాయితు 30 గడియలవఱకు తామసకాలము అగును.

క. ఆది నిశి నైదు గడియలు
పాదుకొనున్ సాత్వికంబు ♦ పదివఱకును సిం
పాదిగ సాత్వికకాలము
శ్రీదయితా! చెలగుచుండు ♦ శిఖినరసింహా. 105

తా. ఓ లక్ష్మీనాథా! నరసింహస్వామీ! రాత్రి 1 గడియ లగాయితు 5 గడియలవఱకు పాదుకొని ఆపైని 10 గడియలవరకు అనఁగా 15 గడియలవరకు సాత్వికకాలము.

క. పదియేను మొదలుగా, ని
ర్వదివఱకును తామసంబు ♦ పదపడి, యటు ని
ర్వదియైదు రాజసంబగు,
చెదరున్ సత్వంబు తుదికి ♦ శిఖినరసింహా. 106

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! సాత్వికకాలముగా 15 గడియలు పోను 16 గడియలలగాయితు 20 గడియలవరకు తామసకాలము, 21 గడియలు మొదలు 25 గడియలవరకు రాజసకాలము. మిగిలిన కాలము సాత్వికములో చేరును.

క ఆయాజాతుల గౌళుల
కాయావారములు కాల ♦ మగునేని, నిజం
బా యాఫలములఁ దప్పక,
జేయు నిలన్ బల్లిపాటు ♦ శిఖినరసింహా. 107

తా. ఓనరసింహస్వామీ! ఆయాజాతుల బల్లులకు, ఆయావారములు తగినకాలములైనచో తప్పకుండా ఆయాఫలములుగలుగును.

బల్లిపాటు తజ్జాతి తత్కాలఫలములు

108 పద్యము లగాయితు 116 వ పద్యమువరకు ఒకటి రెండు వ్రాతప్రతులలో లేవు

క. తనజాతి బల్లియైనన్,
తనకెక్కువదైన బల్లి ♦ తనకగు కాలం
బున తనపైబడ శుభమగు
చినదొంబళగిరి విహార శిఖినరసింహా. 108

తా. ఓనరసింహస్వామీ! తనజాతిబల్లిగాని, తనకంటెయె క్కువజాతిబల్లిగాని, తనకుతగిన కాలమునందు తనమీఁదబడినచో శుభమగును.

క. రమణులకు నెడమవైపు, ను
త్తమములు రోమములులేని ♦ తావునమఱి యు
త్తమను కుడివైపు పురుషుల
చెమరక పడనేని శుభము ♦ శిఖినరసింహా. 109

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లిపాటు స్త్రీలకు యెడమవైపు నందును, రోమములులేని తావునందును శుభము పురుషులకు కుడి వైపున శుభము.

క. కీడగును మీద పడి దిగఁ
గీడున్ మేలగును కాని ♦ క్రియ వెల్లనగున్
చూడఁగ పడి యెక్కినచో
క్ష్వేడ గళాంచిత పదాబ్జ ♦ శిఖినరసింహా. 110

తా. సింహనాదమును బొబ్బరించు కంఠముగల ఓ నరసింహ స్వామీ! బల్లి మీఁదపడి క్రిందకు దిగినచో కీడగును, మీఁదపడి పై కెక్కినచో కీడుగల్గి పిదప మేలును కార్యసిద్ధియు గలుగును.

క. ఆఱు నెల లగును భానుని
వారమున్ బడినసోమ ♦ వారమునబడన్
తీరుగ తొమ్మిదిగడియలు (దినములు)
శ్రీరమణా! బల్లిఫలము ♦ శిఖనరసింహా. 111

తా. ఓ శ్రీరమణా! నరసింహస్వామీ! బల్లి ఆదివారము నందు పడినచో ఆఱు మాసములలోను, సోమవారమునందు పడి నచో తొమ్మిది (గడియలు) దినములలోను తత్ఫలములుజరుగును.

క. ధారుణి సుతు వారంబున,
నారయ నాదినమునందె ♦ నగుఫల చిన్నెల్
మీఱి బుధవారమునఁబడఁ
జేరు న్మాసద్వయంబు ♦ శిఖనరసింహా. 112

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లిపాటు మంగళవారమున జరిగి నచో ఆదినమందును, బుధవారమున జరిగినచో రెండు మాసముల లోను తత్ఫలము కలుగును.

క. గురువార మొక్క నెలకును,
పరగఁగ భృగువారమందు ♦ పక్షమునకగుఁ,
ధర శని యందొక యేడగు,
స్థిరగౌళి ఫలంబుఁ దెలియ ♦ శిఖనరసింహా 113

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లిపాటు గురువారమున జరి గినచో ఒక మాసమునకును, శుక్రవారమున జరిగినచో పదిహేను రోజులకును, శనివారమున జరిగినచో ఒకసంవత్సరమునకును తత్ఫల ములు కల్గును.

క. జుట్టుకొనఁబడిన మర్దనము,
పట్టుగ. బదునాల్గునెలల ♦ వరకు స్మతిక,
న్నెట్టగవలెఁ దాలిమితోఁ,
జిట్టా బళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 114

తా. అహోబలగిరియందు విహరించే యోనరసింహస్వామీ! జుట్టుకొనయందు బల్లిపడిన 14 నెలలలో మరణము కలుగును.

క. ఏ వేళ బల్లి పడునో,
యావెంటనె జలకమాడి ♦ యంగలఁ శుచియై,
కోవెలకుం జని దైవము,
సేవించినఁ దొలఁగుఁ గీడు ♦ శిఖనరసింహా. 115

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి తనమీఁద నెప్పుడు పడునో అప్పుడే స్నానముచేసి శుచియై దేవాలయమునకుఁ బోయి దేవుని సేవించినయెడల బల్లిపాటువలనఁగల్గు కీడు పరిహారమగును.

క. పరిణయ ముపనయనంబులు,
జరుగని పసివారిపైన ♦ సరిబల్లిపడన్
గురికొని తల్లికిఁ దండ్రికి,
స్థిరముగ నాఫలము లబ్బు ♦ శిఖనరసింహా. 116

తా. పెండ్లికాని కన్నెలమీఁదను, వడుగుగాని బాలురమీఁదను, బల్లిపడినచో ఆఫలములు వారి తల్లిదండ్రులకు సిద్ధించును.

విశేషాంశములు ఇక్కడనుండి 1, 2, 4 ప్రతులలోను పద్యములారంభించబడినవి.

క. నడినెత్తిన రోగము కుడి,
పెడతల భ్రాతలకుహాని ♦ పెడతల నడుమున్,
బడగౌళిపాటు తమ్ములు,
చెడిపోవుట సత్యమండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 117

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి నడినెత్తియందు పడినచో రోగము, కుడిపెడతలయందు పడినచో సోదరులకుకీడు, పెడతల నడుమ బడినచో తమ్ములు చెడిపోవుట కలుగును.

క. తన మేనమామ గండము,
విను, తలఁ బడ ముందలయును ♦ విత్తముగీడున్.
కొన వెండ్రుకలను మరణము,
చినయోబలగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 118

తా. అహోబలగిరియందు విహరించే యోగనరసింహాస్వామీ! బల్లి, తలమీఁదఁబడిన మేనమామకు గండము, తలకు ముందు భాగమున అనగా మాడపట్టున బడినచో ధనహాని, వెండ్రుకల కొనయందు మరణము కలుగును.

క. నొసలంబడి హాసింగను,
పసగల బంధువులరాక ♦ బహుశుభముగు, రా
జ, సభల మన్ననయగు, వా
* సి. సుమీ! యోగాశిపాటు ♦ శిఖనరసింహా. 119

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి నొసలుమీఁదఁబడిన గొప్ప కలుగును. మంచిబంధువులు వత్తురు. రాజసభలయందు మర్యాద జరుగును.

క. వలపలి గండస్థలమున,
లలనల కపజయము, పురుషు ♦ లకు శుభమగు; దా
పసి గండస్థలమునఁ బడ
చెలులకును శుభంబటండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 120

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ ! బల్లి స్త్రీలకు కుడిచెక్కిళ్ళయందుఁ బడిన అపజయము, పురుషులకైనచో శుభకరము. ఎడమ చెక్కిలి స్త్రీలకుపడిన శుభము కలుగును. (పురుషులకు కీడు)

---

* సిరుమీ యోగపులిపాటు అని యొక ప్రతిలోనున్నది.

క. * తల మునుకుపైనఁ బడమే
ల్గలుగదు, పురుషులకు ♦ సతికి ♦ గండము తలఁపన్
బలుకీడు గంటుపైఁబడ,
చెలియకు భాసికము లబ్బు ♦ శిఖినరసింహా. 121

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లి మగవారలకు తలపైన వేసు కొన్న మునుగుమీఁద బడినచో మేలుగలుగదు. ఆడువారికి గండము కలుగును. స్త్రీలకు కీలుగంటిముడిమీఁదబడినచో శుభముకలుగును.

క. కుడికంట నబ్బుఁ బీడయు
కడునబ్బును సంపదలును ♦ కడుమే లెడమన్
కడునబ్బు రోగమబ్బును
చెడువ్యాధియు నాసికమున ♦ శిఖనరసింహా. 122

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి కుడికంటిమీఁద బడినచో పీడ కలుగును. ఎడమకంటిమీఁదబడినచో సంపదకలుగును. ముక్కు-మీఁద బడినచో రోగము కలుగును.

క కన బ్రహ్మరంధ్రమునకును.
వెనుకను లక్ష్మీకరంబు ♦ వివరింపఁగ ము
చ్చెనగుంట బల్లి పడినను,
చెనకును తమ్ములకు కీడు ♦ శిఖినరసింహా. 123

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి బ్రహ్మరంధ్రమునకు వెనుక భాగమునఁ బడినయెడల లక్ష్మీకరంబు. ముచ్చిలిగుంటలో పడినచో తమ్ములకు కీడు కలుగును.

* తలమునకు పయిపడ ♦ సతికి గంధము, పాఠాంతరము.

క. భువి బ్రహ్మరంధ్రమున, మృ
త్యువు, పాపటలోన తల్లి ♦ తోఁబుట్టునకున్
దవులును బలుకష్టంబులు
శివ దేవార్చిత పదాబ్జ ♦ శిఖనరసింహా. 124

తా. ఈశ్వరునిచే పూజింపఁబడేపదాబ్జములుగల ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి బ్రహ్మరంధ్రమునందు పడినచో మృత్యువు పాపటయందుపడినయెడల తల్లితోఁబుట్టువులకు చిక్కులు కీడును కలుగును.

క. పరికింప హానియౌ ముం
గురులను జుట్టుపయిఁబడిన ♦ గురుకష్టంబౌ
పురునకు గండము జడపై,
చిరతరయశ గౌళిపాటు ♦ శిఖనరసింహా. 125

తా. ఓచిరతరయశముగల నరసింహాస్వామీ! బల్లి స్త్రీలకు ముంగురులపైనఁగాని, జుట్టుమీఁదగాని పడినచో అధికకష్టములు. జడయందు పడినచో మగనికి గండము కలుగును.

క. కొనముక్కునఁ బీడయగున్
జనహానియు నడుము శుభము ♦ జను పురుషులకున్
ధనమెనయు నొసట సతికిన్,
* జినయోబళగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 126

తా. అహోబలగిరియందు విహరించేయోనరసింహాస్వామీ! బల్లిముక్కుకొనయందు పడినయెడల హాని, ముక్కుయొక్క మధ్యభాగమునందు పడినచో కీడు. స్త్రీలకు నొసటియందు పడినయెడల ధనలాభము కలుగును.

---

* 1 జినదాపలితల శుభంబు, 2 జనతాఫలితంబు పాఠాంతరము.

క. కుడి కంటను గుడిచెవిపై,
కడులాభం బెడమదిక్కు ♦ కంటను చెవిపైఁ
బడహాని యెడమ చెంపను
చెడు పురుషుఁడు స్త్రీకిమేలు ♦ శిఖినరసింహా. 127

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లి కుడికంటి యందును కుడిచెవి యందును పడిన లాభము. ఎడమకంటియందును ఎడమచెవియందును పడినహాని కలుగును. పురుషులకు యెడమ చెంపయందుపడిన కీడు, స్త్రీలకు యెడమ చెంపయందుపడిన మేలుఁ కలుగును.

క. చెంపయుఁ గనుబొమవలపల,
సంపద, దాపలనుకీడు ♦ నరిగనుబొమలా
లింప సభాపతి కృప ర,
క్షింపును కనుబొమలనడుమ ♦ శిఖినరసింహా. 128

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి చెంపయందుగాని కనుబొమల కుడియందుగాని పడినచో సంపద. కనుబొమ్మల యెడమవైపునఁ బడినచోకీడు. కనుబొమల నడుమపడినయెడల పైయధికారుల దయ కలుగును.

క. మీఁగలు సవ్యమునొప్పును,
వాసిగ నపసవ్యమందు ♦ వనరుగఁబడినన్
మీసముల నడుమఁబడినను
చేసును ధనలాభమొందు ♦ శిఖినరసింహా. 129

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి ఎడమమీసముమీఁదగాని. కుడిమీసముమీఁదగాని, రెండుమీసముల మధ్యభాగమందుగాని పడినయెడల ధనలాభము కలుగును.

క. తేజము పైపెదవిని మఱి,
భోజన మమృతంబునొసఁగు ♦ భుజపా తెరపై
రాజభయంబగు గడ్డము
శ్రీజయ నిశ్చయఫలఁబు ♦ శిఖినరసింహా. 130

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి పైపెదవియందుపడినచో తేజము, గడ్డమునందు పడినచో రాజభయము కలుగును.

క. నాలుకపైబడినను వి
* ద్యాలాభము, పండ్లపైన ♦ నగు భూనష్టం,
బాలాగ * కురులచెఱఁబడు,
క్ష్వేళధరానల్ప తల్ప ♦ శిఖినరసింహా. 131

తా. క్ష్వేళధరావిషమును ధరించిన, నల్పతల్ప-పాము పాన్పు గాగల, ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి నాలుకపైబడినచో విద్యాలాభము. పండ్లమీద బడినయెడల భూనష్టము. వెండ్రుకలయందు పడినచో కారాగృహ ప్రాప్తి కలుగును.

క. చెక్కిటఁ గుడిదెసభోగము.
చిక్కుదురట వ్యాధినెడమ ♦ చెక్కిట, భాగ్యం
బెక్కువ గొంతున, మెడపైఁ,
జిక్కును సంతానఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 132

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి కుడిచెక్కిలియందు బడినయెడల భోగము, ఎడమ చెక్కిలియందు పడినచో రోగము, గొంతుమీఁదపడినచో భాగ్యము, మెడపైని పడినయెడల సంతానము కలుగును.

---

* విశేషాంశము=ఈపద్యము 1, 2, 4 ప్రతులలోనులేదు.

* వెండ్రుకలయందుపడినచో ప్రకరణమని 114 పద్యములో వచ్చినది.

క. అందలము లెడమ మెడపై,
సందిడి శత్రుక్షయంబు, ♦ సవ్యపుకంఠం,
బందెడమ భుజమురోగము,
చెందును కుడిభుజముజయము ♦ శిఖనరసింహా 133

తా. ఓ శిఖనరసింహస్వామీ! బల్లి మెడపైని యెడమవైపున బడిన పల్లకినెక్కును. సందిట పడునెడల శత్రుక్షయము. కంఠమునకు యెడమవైపు పడినచో, రోగము. యెడమభుజమునందు పడినచో రోగము, కుడిభుజమునందు పడిన జయముకలుగును.

క. గొంతెముకపైన భయమగు,
* వింతగ చంకపయిబడిన ♦ ప్రేతభయంబౌ,
పంతముగ వెన్నుపయింబడ
చింతింపఁగ శత్రుభయము ♦ శిఖనరసింహా. 134

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! బల్లి గొంతెముకపై బడినచో భయము చంకపైఁబడినచో ప్రేతభయ మగును. వెన్నుపైఁబడిన యెడల శత్రుభయము.

క. వళులందునఁ బోఁబుట్టుల,
కలసట, నపసవ్యబాహు ♦ వటస్త్రీభోగం
బులు, ఱొమ్మనడుమఁ బీడయు,
చెలువుగ నుఱమునను శుభము శిఖనరసింహా. 135

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! బల్లి కడుపుమీఁదగల ముడుతలందు పడినచో తోఁబుట్టువులకు కష్టము. ఎడమ బాహువునందు బడిన స్త్రీసంభోగము. ఱొమ్మునడుమ పడినచో పీడ. ఱొమ్మున పడిన శుభముకలుగును.

* ఈ పద్యము. 1, 2, 4, ప్రతులలోను లేదు.

క. దాపలిచంటను సంతతి,
యేపునఁ గుడిచంటబట్ట ♦ * లెప్పుడుగలుగున్
కాపురము భాగ్యమబ్బును,
శ్రీపతి చను మొనలయందు ♦ శిఖినరసింహా. 137

తా. ఓ లక్ష్మీనరసింహాస్వామీ! బల్లి ఎడమ స్తనమునందు పడిన యెడల రత్నాసము కుడి స్తనమునందు పడినయెడల వస్త్ర లాభము. చనుమొనలందు పడిన భాగ్యప్రాప్తికలుగును.

క. వైన్నెముక పిశాచభయం,
* బెన్నఁగఁగటి వస్త్రలాభ ♦ మెంతయుకలుగున్,
పన్నగఁ ద్రికమునబడినను,
చెన్నగు హయలాభమంద్రు ♦ శిఖినరసింహా. 137

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బల్లి వెన్నెముకయందు పడినచో పిశాచభయము. కటిస్థలమునందు పడినచో వస్త్రలాభము. మూపుర మందుబడినచో అశ్వలాభము కలుగును.

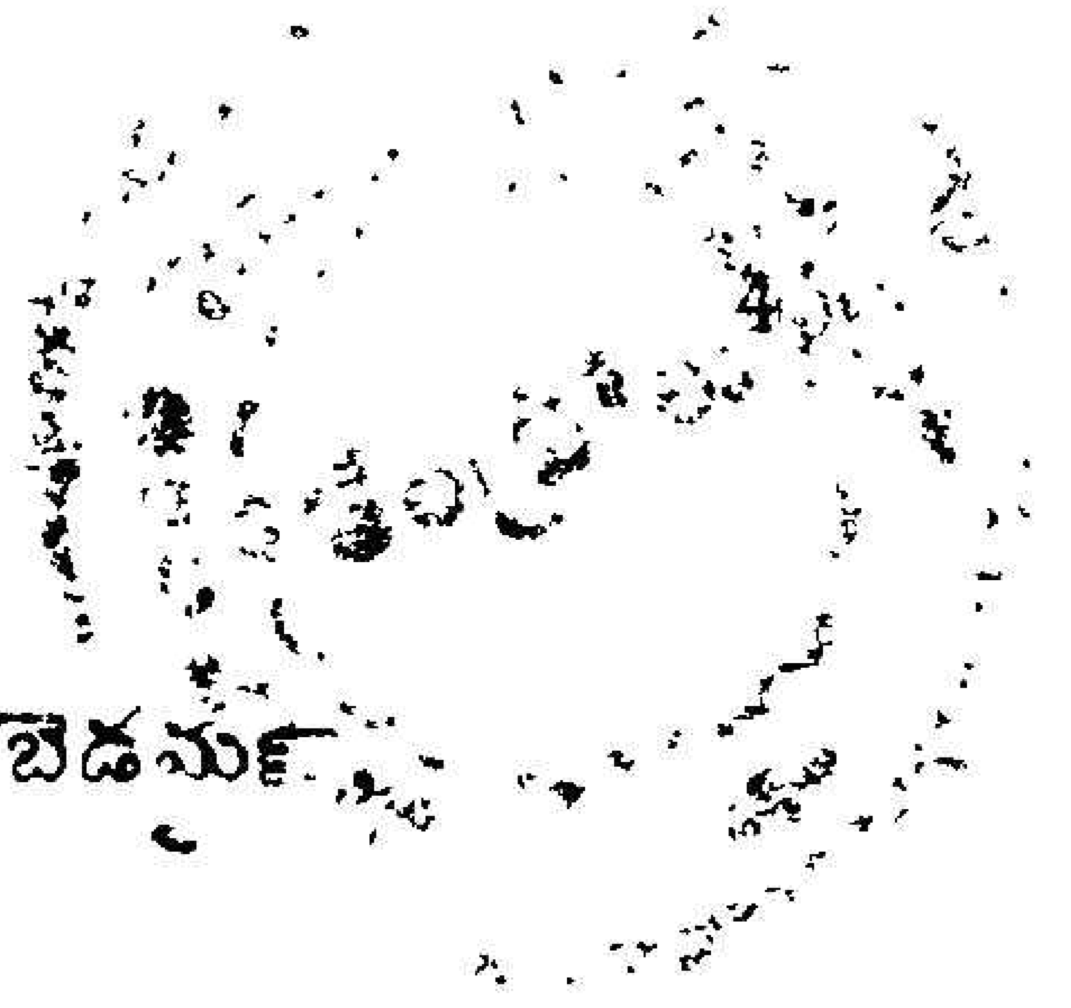
క. పొట్టపయిబడిన భాగ్యము
పుట్టును కడుకష్టమెపుడు ♦ పొక్కిటఁబడినన్,
గట్టిగసిరి, బో; కడుపున
చిటౌ బళగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 138

తా. ఓ అహోబలగిరియందు విహరించే నరసింహాస్వామీ! బల్లి పొట్టమీఁదఁ బడినచో భాగ్యము పొక్కిలియందు పడినచో కష్టము. కడుపుమీఁదఁబడినచో సంపదకలుగును.

---

* విశేషాంశము లప్పుడు అనియున్నది. కావున యతి భంగము గలుగుటచే సవరించితిని.

* ఈ పద్యము రెండు, నాలుగు ప్రతులలోను లేదు.

క. మోఁచేతిపయిన, లోపల,
యోచన దుఃఖంబు, కుడిని ♦ యుక్తం బెడమన్
మోఁచేతిపయిన లోపల,
శ్రీచతురా! యెడమకడను ♦ శిఖనరసింహా. 139

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి కుడి, ఎడమ మోచేతుల పై భాగములందు పడినచో ఆలోచనయు, లోపలభాగములందుపడినచో దుఃఖమును కలుగును.

క. సిరులెడమ మూఁరచెయిపయి,
నరుదుగ కుడిమూఁరచేత ♦ నష్టము, మణిక
ట్లిరుగడ మీఁచెయిదాపల,
సిరులలరును లాభమెపుడు ♦ శిఖనరసింహా. 140

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి ఎడమచేతి మూఁరమీఁద పడినచో నష్టము. రెండుచేతుల మణికట్లయందు పడినచో సంపద. మీఁజేతికి ఎడమువైపునందు పడినచో భాగ్యము కలుగును.

క. వలపలమీఁచెయి పయిఁబడ,
నలరున్ శత్రుక్షయంబు ♦ నరిచేతశుభం,
బులు, కరతలమునఁ బడఁగా,
చెలువులు బలుసిరులు గలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 141

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి, కుడిమీఁజేతిపయిఁ బడినచో శత్రుహరణము, కుడి అరచేతియందు పడిన శుభము. కరతలమున బడినచో సంపదలు.

క. ఎడమయరచేత నిడుములు,
కడుగష్టము వ్రేళ్ళమీఁద ♦ గనులాభము గన్,
1 కుడివ్రేళ్ళనడుము, గోళ్ళను,
చిడిముడి కుడిగోళ్ళఁ బడిన ♦ శిఖనరసింహా. 142

---

1 కుడివేళ్ళమీఁద కీర్తియు, చిటికనవ్రేలను బడిన హాని 1 క.... ఒక్క వ్రాతప్రతిలో నిట్లు రెండు పంక్తులున్నవి. కడపంక్తిలో వ్రాఁగ తప్పినది.

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లిఎడమయరచేతఁబడినకష్టములు. వ్రేళ్ళమీఁద పడినచో అధిక కష్టములు. కుడివ్రేళ్ళయొక్క నడుమ భాగమందు యెడమచేతిగోళ్ళయందు లాభము. కుడిచేతిగోళ్ళయందు చిక్కులు కలుగును.

క. బరినెముకలఁ గుడినడుమున,
ధరఁ దన తోఁబుట్టులన్న ♦ దమ్ములకీడుగ,
బరిప్రక్కఁ దల్లితండ్రికి,
జిరగండము లవి తలంప ♦ శిఖనరసింహా. 143

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! బల్లి ప్రక్క యెముకలందును, నడుమునకు కుడివైపునందును పడినచో, అన్నదమ్ములకు చెరుపు. ప్రక్క భాగమునందు పడినచో తలిదండ్రులకు గండము కలుగును.

క. ప్రక్కలిరుగడల భోదన,
మక్కట స్త్రీభోగమబ్బు ♦ నటు గర్భమునన్,
మక్కున నడిమధ్యంబునఁ,
జిక్కనఁ గార్యంబు సేయు ♦ శిఖనరసింహా. 144

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లి రెండు ప్రక్కలందును బడిన యెడల స్త్రీభోగము. నడుముమధ్యమునందు పడినయెడల కార్యసిద్ధి కలుగును.

క. పిఱుఁదు నపసవ్యమున ముఖ
మరయఁగ, వలపిఱుఁదమీఁద ♦ యట లింగముపై
సిరులుల్లసిల్లు, బీజము
చెరుచును మరణాంతమగును ♦ శిఖనరసింహా. 145

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బల్లి కుడిపిఱుఁదయందు పడినచో సుఖము. * ఎడమపిఱుఁదమీఁదను లింగముమీఁదను పడినచో సంపదలు. బీజమునందుపడినచో కీడు, మరణము కలుగును.

క. ఆసనమున మేల్కుడితొడ
నాసున మగబిడ్డ నచ్చు ♦ నెంతయు పిఱుఁదన్
* వాసియులో తొడ లుభయము
* జేసును సంతానఫలము ♦ శిఖినరసింహా 146

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి ఆసనమునందు పడినయెడల మేలు, కుడితొడయందుపడిన పుత్రనష్టము, పిఱుఁదయందు వాసియు లోతొడయందుపడిన భయము, సంతానఫలము కలుగును.

క. తొడవెనుకను విషభయమగు
తొడముందట భోగసుఖము ♦ దొరకొను, మఱిలో
తొడపయిఁ బరసతి గమనము,
చెడుఁగేమియులేదు తలఁప ♦ శిఖినరసింహా. 147

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి తొడవెనుకభాగమున పడినచో విషభయము. తొడముందుభాగమున బడినచో భోగసుఖము. లోతొడపైఁ బడినచో పరస్త్రీగమనము కలుగును.

క. బలనాశము గజ్జలలో,
పలఁదగ దాంపత్యసౌఖ్య ♦ పౌరుషముకొనన్,
వెలయున్ గాళీపతనము
చెలఁగుననుచుఁ దెలియవలయు ♦ శిఖినరసింహా 148

---

* విశేషాంశము=ఎడమపిఱుఁదు లింగముమీద దారిద్ర్యమని జ్యోతిష గ్రంథాంతరముగలవు.

* విశేషాంశములు=వాసరములు దొరుకుభయము, అని వ్రాతప్రతులలో రెంటిలో నున్నది.

* జేసును లాభంబటంచ్రు. శి......అని వ్రాతప్రతిలోనున్నది.

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బల్లి బీజములక్రిందఁ బడినచో దొంగతనము, బీజములపయిని బడినచో స్వదేశత్యాగము, మోకాలియందు వాహనలాభము కలుగును.

సూచన 147, 148, 149 పద్యములు రెండు నాలుగుప్రతులలోను లేవు.

క. మోకాళ్ళఁగీడు, వలపల
గైకొనుశుభ, మెడమవట్టి ♦ కాళ్ళను నెడమన్
చీకాకు, పఱుచు, వలపలఁ
జేకొన సౌఖ్యంబులొసఁగు ♦ శిఖినరసింహా. 140

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి కుడిమోకాలియందు పడినచో కీడు, ఎడమమోకాలియందు పడినచో మేలు, ఎడమకాలియందుపడిన కష్టము, కుడికాలియందుపడిన శుభము కలుగును.

క. పిక్క కుడి మేలు, నడుమను
నొక్కెడ నశుభంబు, మడిమ ♦ లొప్పుగు రెట్టల్,
పెక్కు భయంబులు నుభయము,
చిక్కను మీఁగాళ్ళజయము ♦ శిఖినరసింహా. 151

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి కుడిపిక్కయందుపడినశుభము ఎడమపిక్కయందుభయము. రెండుమడమలందుపడిన మంచిది. రెట్టలయందుపడిన భయము. రెండుమీఁగాళ్ళయందుపడిన జయము

క. లోగిరిగ నెడమఁ గష్టము,
బాగుగ వెలిగిరిగ నడుమ ♦ బంధముకుడికిన్,
శ్రీగలుగును వెలిగిరిగను ♦ శిఖినరసింహా. 152

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి పాదమునకు లోభాగమున ఎడమవైపుబడినచో కష్టమును, వెలుపలిభాగమున మధ్యనుపడినచో కష్టమగును. లోభాగమున కుడివైపునపడినచో రోగమగును, వెలుపలిభాగమున కుడివైపు పడినచో ధనము కలుగును.

క. కుడిపదము వ్రేళ్ళ ధనముగుఁ,
గడుపీడయు గ్రోళ్ళమీఁద, ♦ కలహము, నడుమన్,
బడగోళ్ళను యావ్రేళ్ళను
చెడిపోయిన ధనము వచ్చు ♦ శిఖినరసింహా. 153

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! బల్లి కుడికాలివేళ్ళయందు పడిన ధనలాభము, ఆగోళ్ళమీఁదబడిన కలహము, ఆగోళ్ళకు నడుమ భాగమునందు పడినయెడల నష్టమైపోయినధనము తిరిగి లభించును,

క. పదమడుగున పైనంబగుఁ
బదిలంపు ధనంబు నెడమ ♦ పదమడుగునన్,
పదములఁ బైనము లాభముఁ
జెదరకఁ దనుఁజూచు శుభము ♦ శిఖినరసింహా. 154

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి అరకాలియందు పడినప్రమాణము. ఎడమ అరికాలున ధనము పాదములందు పడిన మిక్కిలి లాభము కలుగును.

క. సోకిన భయమగు బల్లియు,
ప్రాకటముగ నెదురుఁజూడ ♦ భాగ్యము లొసఁగున్,
చేకొను శుభ మశుభంబులు,
శ్రీకరమగు గౌళిఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 155

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! బల్లి తాఁకిన యెడల భయము ఎదురుగా చూచినచో భాగ్యము.

క. పాదపు సంధులరోగము
1 పామకొనుట మడిమవెనుకఁ ♦ బహుచెఱసాలన్
మోదము చెడురోగంబులు,
శ్రీదయితా! బల్లిపాటు ♦ శిఖినరసింహా. 156

1 ఈ పద్యము రెండు నాలుగు ప్రతులలోను లేదు.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! బల్లి పాదములయొక్క సంధియందు రోగము మడిమలకు వెనుక భాగమందు పడిన కారాగారప్రాప్తి. రోమములందు పడినయెడల సంతోషహాని కలుగును.

క. తలనుండి దిగిన హానియు,
నిలపదముల నుండిపైకి ♦ నెక్కినజయమౌ,
తలగాళిదిగిన శుభమును,
చెలువుంగ పైకెక్క శుభము ♦ శిఖినరసింహా. 157

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బల్లి తలనుండి క్రిందకు దిగినచో హాని. పాదములనుండి పైకెక్కినచో జయము. తలనుండి దిగినఎడలగాని తలనుండియే పైకెక్కినగాని శుభముకలుగును.

క. ఇలనివి సితపక్షఫలం,
1 బులు, బహుళమునందున ఫల ♦ ములు విపరీతం
బులు, గను పొసంగుచుండును.
చెలువుగ నిలలోన నెపుడు ♦ శిఖినరసింహా 158

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఈబల్లిపాటును గూర్చిపై పద్యములందు చెప్పిన ఫలములన్నియు శుక్లపక్షమును గుఱించి వ్రాయబడినవి, కృష్ణపక్షమందు ఫలములు విపరీతముగా జరుగును.

క. ధరషష్ఠ్యష్టమి నవమవస,
2 భరణియు మఖపూర్వభాద్ర ♦ భంబులనినభౌ
ధరణీజుని వారంబుల,
స్థిరముగు విపరీతఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 1[illegible]4

---

1 పై 158 159 పద్యములు రెండు నాలుగు ప్రతులలోనులేవు. 2 ఈపద్యములందలి వివరంబు లేగ్రంథములందును ఉన్నట్లు గానబడవు కావున రెండు పద్యములను గూర్చి ప్రాజ్ఞులే యూహించుకొన ప్రార్థన.

సూచన:—వ్రాతప్రతులలో ఇక్కడనుండి తోండపాటుగలదు. దానిలో 88 పద్యమునుండియే గలదు.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! షష్టి, అష్టమి, అమావాస్యలందును, భరణియు, మఖ, పూర్వాభాద్రా నక్షత్రములందును, శని, ఆది వారములందును పైని జెప్పిన ఫలములకు విపరీతఫలము కలుగును.

సర్పదర్శనశకునము

సూచన: — ఈ సర్పశకునమునకుముందే ఆగురుపాట్లు రెండు నాలుగు ప్రతులలోను గలవు

క. ఉరగము కురుగపు జగడము
ధర కలహము గలుగు నద్భు ♦ తంబులు పుట్టున్
చెర చొకటి బాఱ భూపతి
సిరిచెడి తాఁజెడు నిజము ♦ శిఖనరసింహా. 160

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! రెండు పాములు కలహించుచుండగా జూచినచో పోట్లాట కలుగును. అద్భుతములు పుట్టును. ఒకటి పారిపోవుచుండగా చూచినరాజు ధనహీనుఁడై తానభ్రష్టుఁ డగును.

క. చచ్చిన పామును గనుగొనఁ
జచ్చినవార్తయును బుట్టు ♦ సత్యము కాడన్
నచ్చుగ సతిపతి గనుఁగొన
చెచ్చెర బహుశుభము గలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 161

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! చచ్చిన పామును చూచినచో చచ్చినవార్తను వినును రెండు పాములు కలసి సంభోగించునపుడు చూచినచో శుభము కలుగును.

క. చెట్టు దిగు పాముఁ జూచిన
పట్టపురాజులకు పీడ, ♦ ఫల మల్పులకున్
చెట్టెక్కు దొరకు శుభములు
చిట్టా బళగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 162

తా. ఓ చిత్తా బళగిరియందు విహరించే నరసింహస్వామీ! పాము చెట్టుదిగుట రాజులు చూచినచో దారిద్ర్యము. దరిద్రులు చూచినచో సంపద కలుగును, చెట్టెక్కునపుడు చూచిన శుభములు కలుగును.

క. ఉరగ మిలుఁజేర ధనపతి
* దరిఁజేరగా పేదవాఁడు ♦ ధనపతియగు, పా
మురవడి నిలు వెళఁ బాఱిన
♦ సిరిచెడు నుభయులకు ధరను శిఖనరసింహా. 163

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాము తనయింటిలో ప్రవేశించు చుండగా భాగ్యవంతుఁడు చూచిన దరిద్రుఁ డగును. దరిద్రుఁడు చూచిన భాగ్యవంతుఁడగును. పాము యింటినుండి బయటికి పోవుట చూచెనేని ఉభయులకు సంపదలు నశించును.

క. ♦ పామడుగు జాడ గనినపు
డేమరకను, వెనుక కడుగుఁ ♦ బెట్టుచు, దనియా
పామడుగుఁ గాల దుడిచియు
* (శ్రీ) మెరయుఁ బ్రయాణమయిన ♦ శిఖనరసింహా. 154

తా. ఓనరసింహస్వా . ! పాము పోయిన బాట గనపడగానే వెనుకకు అడుగుపెట్టుచు ఆబాటను కాలితో తుడిచి ప్రయాణము జేసినచో శుభము కలుగును.

క. ఎడమ దెసనుండి తోఁకయు
పడి గెత్తుక కుడికిఁ జనిన ♦ బహుశుభమగు, నా
పడిగెత్తిన మృష్టాన్నము
చెడు లేకను కలుగుచుండు ♦ శిఖనరసింహా. 163

---

* దరిచేసా ♦ సిరిజెడును భయంబు గలుగును. అని పాఠాంతరములు.
♦ పామునుగు * (శ్రీ) మెరయగ జనిన శుభము. అని పాఠాంతరములు.

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పాము ఎడమవైపున నుండి తోక
ను, పడగను మొత్తికుడివైపునకు పోవుట చూచిన మిక్కిలి శుభము.
పడగమాత్రమే ఎత్తిపోయిన మృష్టాన్నము లభించును.

క. తెరవునఁ జెదరక నుండిన
స్థిరశుభమౌఁ దొలఁగెనేని ♦ చెడుసిరి, కుడినుం
డురగము నడుమనుగనుఁగొన
సిరిచెడి రోగములఁబడును ♦ శిఖనరసింహా. 166

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పాము దారిలో బెదరి పోకుండ
యుండినచో శుభము. పారిపోయినచో సంపదలు పోవును. కుడినుండి
పాము యెడమవైపునకు పోవుట నడుమను చూచినచో ధనము
పోయి రోగములు గలుగును.

క. వలపలివెస సర్పమురా
ఫలముగుఁ దలఁచిన తలంపు ♦ పడిగాడించన్
ఇలునేలు నట్టి దోయగు
చెలువగు శుభశకునమంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 167

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పాము కుడివైపునుండి వచ్చిన
యెడల తలచిన తలంపులు కలుగును. పడగ నాడించినచో రాజభో
గము కలుగును.

క. ఎడమదెస పాముఁగనుగొని
నడచినఁజెడు, తిరిగిచనిన ♦ నంరుముగ మూర్ఖం
బడరుచు బోయిన నరుఁడిలఁ
జెడిపోవుట సిద్ధమంద్రు ♦ శిఖనరసింహా 168

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పామును తనకు యెడమవైపున
జూచి నడచిన యెడల కార్యము చెడును. వెనుకకు తిరిగిపోయినచో
మంచిదేకాని, అట్లే ప్రయాణముచేసినచో చెడిపోవును.

క. నడిదారినున్న పాముట్లు
కడుపున పైఁజేసి పొరలఁ • గాగని, నూరా
మడమైన దిరుగ మేలగుఁ
జెడివచ్చును తిరుగకున్న • శిఖనరసింహా. 169

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! మార్గమధ్య మందున్న పాము కడుపున పైగాఁజేసి పొరలఁగా చూచినచో, ఆ ప్రయాణము నూరామడైనను తిరిగి, మానవలయును. లేని యెడల కీడుకలుగును.

క. కని నప్పుడె పడగెత్తిన
ఘనముగఁ బ్రతుకుదురు శుభము • కల్యాణమగున్
ధనపతు లగుదురు పేదలు
చినయో బళిగిరి విహార • శిఖనరసింహా. 170

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! పాము తనను చూచి పడగెత్తి ఆడినచో శుభము, కల్యాణము సిద్ధించును. పేదవారు ధనవంతులగుదురు.

క. పుట్టపయి సర్పమెక్కిన,
పట్టుగధనమబ్బు, జయము • బహుపేదలకున్
గట్టిగఁ జెడు సంపన్నుఁడు
చిట్టా బళిగిరివిహార • శిఖనరసింహా. 171

తా. ఓ అహోబల పర్వతమందు విహరించేనరసింహాస్వామీ! పాము పుట్టపై కెక్కుచుండగాఁ జూచిన యెడల దరిద్రుఁడు ధనికుఁడగును. ధనికుఁడు దరిద్రుఁడగును.

క. చేను మడితోటనుండియు
నానఁగ పడిగెత్తియాడ • నాఫలములరున్
వానిఁగని పాఱవాఁడా
చేనిఫలముదినఁగ లేదు • శిఖనరసింహా. 172

తా. ఓనరసింహస్వామీ! రైతు చేనుదగ్గఱకు గాని, మడిదగ్గఱకుగాని పోయినప్పుడచట పాము పడగ విప్పి ఆడుచుండినచో అవి బాగుగా ఫలించును. అది రైతును జూచి పారిపోయినచో అందులో పండిన పంట రైతు అనుభవింపడు.

క. విత్తనము విత్తఁబోయిన
సత్తుగ పడగెత్తి యాడు ♦ సర్పము గంటే
మొత్తముగఁ బండు ధాన్యము
చిత్తము రంజిల్లఁజేయు ♦ శిఖనరసింహా. 178

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! విత్తనములు చల్లఁబోవునప్పుడు పాము పడగెత్తి యాడుట చూచినచో సమృద్ధిగా పండి రైతునకు సంతోషము కల్గించును.

క. పురిమొగసాలను సర్పము
* చొరఁబడఁ బురజనుల కమరు ♦ సుఖమును బురమున్
బరువడి నిలిచినఁ బ్రజలకు
సిరిచెడి రాజాజ్ఞ గలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 174

తా. ఓనరసిహస్వామీ! పురముమొగసాలయందు (పురము వాకిటిచావడి) పాము ప్రవేశించుటఁజూచెనేని పురజనులకు సుఖము. పురమొగసాలయందు నిలిచినచో ధననాశనమాయి ప్రజలను రాజాజ్ఞ గలుగును.

* వావిళ్ళవారి ప్రతియందీక్రిందివిధముగా నున్నది.
క. పురి మొగసాలను సర్పము, చొరఁబడుటను గాంచెనేని ♦ శుభములు తొలఁగన్
పరికింపఁ జనిన కార్యము, స్థిరముగ నాపదలఁ జేయు ♦ శిఖనరసింహా.

ఈపద్యమునందలిభావము వ్యతిరేకముగానున్నది కావున ప్రాజ్ఞులూహించుకొనవలెను.

క. పాము నొకపాము మ్రింగిన
నామహాపడి ప్రజలు సతి సు ♦ తాదులును గ్ర
గ్రామణ్యముఁ జేసిన ధర,
క్షేమంబులు తప్పి చెడును ♦ శిఖనరసింహా. 175

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పామును ఇంకొకపాము మ్రింగుట నుఁ జూచెనేని కఱువు వచ్చును.

క. పురమును జొర మొగసాలను,
యురగధ్వని కుడిని మేలు ♦ నొప్పగు శుభమున్
దరిదప్పి యెడమ వినఁబడు
చిఱుబుస్సలు వినినవాఁడు శిఖనరసింహా. 176

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పురము ప్రవేశించునపుడు మొగ సాలయందు కుడివైపున పాముయొక్క కూత వినినచో శుభము. ఎడమవైపున వినినచో కీడు.

క. ఉరగధ్వని విని పురము
జొరవచ్చును, వెలుపలైన ♦ మొగసాలన్,
నెరపైనముఁ బోరాదఁట,
♦ సిరివరదా * యదుఁగుడైన ♦ శిఖనరసింహా. 177

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బయటనుండి వచ్చెడివారు పాము కూతవిని పురిని ప్రవేశించవచ్చును. పురినుండి వెళ్ళేటప్పుడు మొగ సాలయందు పాముకూత వినబడినచో ప్రయాణము మానవలయును

క. పామును, పాముని శుభమగు
♦ బాముట పడగెత్తజూడ ♦ బహుశుభమగునా.
పాముతనుఁ జూడఁగనుఁగొన,
జీమూతపు గష్టమగును ♦ శిఖనరసింహా. 178

♦ వి శే—సిరిమగఁడా! * యడిగెనని. యడిగెడైన పాఠాంతరములు.
* పాము (ట) పడిగెత్తజూడ ♦ బహుసంపదలుం, పాఠాంతరము.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ప్రయాణమగు నవుడెవ్వరేని "పాముపా"మని అరచినచో శుభమగును. పాము పడగెత్తియుండ తానుజూచినచో మిక్కిలి మేలు. ఆపాము తనను చూచుట తానుఁ జూచెనేని వర్ష భయము కలుగును.

క. వలపలిదెస సర్పము గన
తలనెత్తినఁ జుట్టఁబడినఁ ♦ దగపచ్చని చె
ట్టులనెక్కిన సామ్రాజ్యము
జిలువల దొరశుభములొసఁగు ♦ శిఖినరసింహా. 179

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పాము తన కుడివైపున కనబడినను పడగనెత్తినను, చుట్ట చుట్టుకొనియున్నను, పచ్చని చెట్టెక్కినను, రాజభోగములు కలుగును.

పిల్లి శకునము

(పిల్లి శకునము మూడు ప్రతులలోను లేదు.)

క. శకునముల జూడ వలసిన
సకల క్రియలందుఁ బల్లి ♦ శకునంబులఁ జూ
డక చేసినఁ జెడు కార్యము
చికిలీ కత్తి నణుకగును ♦ శిఖినరసింహా. 180

తా. ఓనరసింహస్వామీ! సకలక్రియలందును శకునములఁ జూడవలసినచో పిల్లి శకునము ముఖ్యము, చూడకుండగ చేసినఎడల తుడిచిన కత్తి తెగినట్లుగా పనులు చెడిపోవును.

క. అడ్డముగ పిల్లి వచ్చిన
నడ్డగుకార్యంబులెల్ల ♦ నపసవ్యముగా
బిడ్డవలె చుట్టుదిరిగిన
చెడ్డగు కార్యంబులెల్ల ♦ శిఖినరసింహా. 181

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పిల్లి అడ్డముగా వచ్చినచో కార్యములన్నియు చెడిపోవును. అపసవ్యముగా పిల్లి తన చుట్టు తిరిగినచో కార్యహానియగును.

క. చనుచుఁ బ్రదక్షిణముగఁ జు
ట్టినఁ గొంచెపు జెఱుపుగలుగు, ♦ శీకొని కాట్లా
డిన కలహంబౌనగూడును,
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 182

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పిల్లి వెళ్ళుచు తనచుట్టు ప్రదక్షిణముగా తిరిగినయెడల స్వల్పనష్టము. పిల్లులు శీకొని కాట్లాడుచున్నయెడల కలహముకలుగును.

క. మూషకమును కరుచుక, సం
తోషంబున నెదురుపడిన ♦ తోడనె శత్రుల్
శోషించి యోడిపోదురు,
శేషఫణీశ్వర శయాన ♦ శిఖినరసింహా. 183

తా. ఓపన్నగశయనా! నరసింహస్వామీ! పిల్లియెలుకను నోటగరచుకొని సంతోషముతో నెదురుగా వచ్చినచో శత్రువులు నశించి పోదురు.

క. జోరుపనులందు నడుమను
దూరిన నా పనులు జెడును ♦ తోడనె నాయా
కార్యములు నిలుపవలయును
క్షీర సరిత్పతిశయాన; ♦ శిఖినరసింహా. 184

తా. ఓపాల్కడలిశయనా! నరసింహస్వామీ! తొందరగా పనులుచేయుచుండగా పిల్లి మధ్యలో చొరబడినచో ఆకార్యములు చెడును. కావున వెంటనే ఆపవలయును,

క. ఓతువు మైధునమును కన
చేతికి వచ్చెడుధనంబు ♦ చేరదు స్త్రీపుం
జాతుల పిలుపులు వినఁబడ
చేతము చెడు పయన మొదవు ♦ శిఖనరసింహా. 185

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! పిల్లి సంభోగించునపుడు చూచి నచో ధన నష్టము. ఆడ పిల్లి మగపిల్లి వీట్ల పిలుపులు వినబడిన యెడల మానః క్లేశము కలుగును. ప్రయాణము కలుగును.

క. నోరఁ గడిగిన బంధులు
కోరిక జనుదెంత్రు; మఱియు ♦ గుక్కలభీతిన్
పేరెంబిడ నరిభీతియు
చేరున్ పయనంబునందు ♦ శిఖనరసింహా. 186

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పిల్లి తన మూతిని నీళ్లలోఁ కడుగు కొను నెడల బంధువులు వత్తురు. కుక్కలను చూచి భయముచే పరుగెత్తినచో శత్రుభయము ప్రయాణమునందు కలుగును.

క. ఎలుకలకు వెఱచి పాఱిన
కలుగుఁ విఘ్నములకర్థు ♦ కనిన నిసువులన్
బిలుచుక వచ్చిన విఘ్నము,
శిలశాసన మగుచునుండు ♦ శిఖనరసింహా. 187

తా. ఓనరసింహస్వామీ! పిల్లి యెలుకలకు భయపడి పారి పోయినచో విఘ్నము హరించును. తన పిల్లలను తీసుకొని వచ్చిన యెడల విఘ్నములు కలుగును. ఇది నిశ్చయము,

క. శిలిత బయనం బగునపు
డాలయపుంగుమ్మమందు ♦ నటనైదుర్నైనఁ
వాలాయ మింటఁ బెరిఁగిన
చీలికి దోషంబులేదు ♦ శిఖనరసింహా. 188

తా. ఓనరసింహస్వామీ! ప్రయాణ సమయమునందు ఎంపుడు పిల్లి గుమ్మము ముందర కనఁబడినచో దోషములేదు.

క. పిల్లల నోటం గఱచుక
వెళ్లిన స్థల చలనమగును ♦ పిల్లికిభయమున్
మెల్లగ దాగుటగన విల
సిల్లును కార్య సఫలంబు ♦ శిఖినరసింహా. 189

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పిల్లి తన పిల్లలను నోట కరుచుకొని పోవునెడల స్థానభ్రష్టమగును. తనను చూచి భయపడిదాగుకొన్నచో కార్యము సిద్ధించును.

క. ఆరోగ్యము కక్కినచో
ప్రేరిమి మల మూత్రములను ♦ విడిచినరోగం
బారూఢి సంభవించును
క్షీర సరిత్పతియాన ♦ శిఖినరసింహా 190

తా. ఓ పాల్కడలిశయనా! నరసింహస్వామీ! పిల్లి కక్కుట చూచినచో ఆరోగ్యము. మలమూత్రములను విడుచుట చూచినచో రోగము కలుగును.

కుక్క శకునము

(ఈ శకునము 3 ప్రతులలో లేదు.)

క. కుక్క కుడికాల దన కుడి
ప్రక్కన్ యేయంగమైన ♦ బరుకుచు వెళ్ళన్
గ్రక్కున గన పయనంబుల
చిక్కును లాభంబుజయము శిఖినరసింహా. 191

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ప్రయాణ సమయమునందుకుక్క కుడికాలితో తనకుడి వైపున యేయంగమునైన గాని బరుకుచు పోయినచో మిక్కిలి లాభము కలుగును.

క. మఱియు నమేధ్యం బైనను
బురదైననుఁ బూసికొని చె ♦ వులు జాడించన్
ధరిపయనంబులఁ జూచిన
స్థిరముగ మృత్యు భయమగును ♦ శిఖినరసింహా. 192

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ప్రయాణ సమయమునందు కుక్క అమేధ్యమునుగాని బురదనుగాని పూసికొని చెవులు జాడించుచు, కన బడినచో మృత్యు భయము కలుగును.

క. గ్రామాధి పతింటి మొగన్
సీమముతో నుదయమందు ♦ నిత్యముకుక్కల్
బౌమనుచు మొరగ బదిలై
సీమ న్నడ బాసిపోవు ♦ శిఖనర సింహా. 193

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ప్రతిదినమును ఉదయ కాలము నందు కుక్కలు గ్రామాధికారి యింటివైపు మొదముపెట్టి అరచు చుండిన యెడల అత డుద్యోగము బదిలీయై ఆ దేశము వదలిపోవును,

క. గ్రామపు టాగ్నేయ దిశను
దీమసమున రెండు మూఁడు దినముల్ భానున్
ఆముకొని చూచి మొరిగిన
సీమన్ జోరాగ్ని భయము ♦ శిఖనరసింహా. 194

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! కుక్కలు గ్రామమునకు ఆగ్నేయ దిక్కున సూర్యుని చూచుచు, రెండు మూఁడు దినములు మొరిగి నచో చోరాగ్ని భయము కలుగును.

క. ఆలాగే మధ్యాహ్నము
వాలాయము మొరిగెనేని ♦ పడుమృత్యువుచే
నాలాగ పరాహ్ణంబున,
శీలంబుగ మొరుగ కలఁత ♦ శిఖనరసింహా. 19

తా. ఓనరసింహస్వామీ! అదే ప్రకారము మధ్యాహ్నము నందు మొరుగునేనిమృత్యుభయము అపరాహ్ణ కాలమునందు మొరిగె నేని కలహము కలుగును. పై ఫలములు గ్రామమునకు చెల్లును.

క. సందెకడ నినుని కభిముఖ
మొందుచు శునకంబు లేడ్వ ♦ నొనగూడును కా
పుందనములు బహు నష్టము
చెందెడ రనయుంబు నిజము ♦ శిఖనరసింహా. 196

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు సాయంకాలము నందు సూర్యాభి ముఖములై ఏడ్చినచో కాపులకు కీడుకలుగును.

క. సందెకడ నగ్నిదిశ, నా
క్రందనములు చేయుచున్న ♦ గ్రామంబునకున్
తొందరగ దొంగ లొత్తురు
చిందను దర్శన ధురీణ ♦ శిఖనరసింహా. 197

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! సాయంకాలము నందు కుక్కలు ఆగ్నేయ దిక్కునుచూచుచు యేడ్చినచో ఆగ్రామమునకు కొలంది రోజులలో దొంగలు వత్తురు.

క. ఏ యింటి ముందు కుక్కలు
పాయక తలవంచి నేల ♦ బఱుకుచు నేడ్వన్
ఆ యింటి బిడ్డలకు మృతి
చేయున్ తప్ప దిది, ♦ నిజంబు ♦ శిఖనరసింహా. 198

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు యింటి ముందు తలవంచి నేల బఱుకుచు నేడ్చినచో ఆ యింటి బిడ్డలకు మృత్యువు గలుగును.

క. ఏ వీధిలోనఁ గుక్కలు,
ఆవని శోకింప నెన్మి ♦ దహములలోనన్
పోవును పీనుం గొక్కటి
సేవక సేవధి రమేశ ♦ శిఖనరశింహా. 199

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు యే వీధిలోగాని "ఆవని" యేడ్చినచో; వారం రోజులలో ఆవీధియందొక మరణము జరుగును.

క. మిన్నుఁగని కుక్క లేడ్చిన,
పన్నుగ వర్షంబు, నింటి ♦ పై నేడ్చిన, లో
నున్న మనుజులకు భయమగు
చిన్నా బళగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 200

తా. ఓఅహోబళగిరి యందు విహరించే నరసింహస్వామీ! కుక్కలు ఆకాశము చూచి యేడ్చినచో వర్షము కురియును. ఇంటిపై కెక్కి యేడ్చినచో ఆ యింటిలోని మనుష్యులకు భయము కలుగును

క. గోపురము పైన నేడ్చినఁ
బ్రాపించునగ్రామమందు ♦ బహురోగంబుల్
గోపృథివి యందు నేడ్చినఁ
శ్రీపతి పశుహాని యగును ♦ శిఖనరశింహా. 201

తా. ఓ లక్ష్మీనృసింహస్వామీ! కుక్కలు గోపురము మీఁద నెక్కి యేడ్చినచో నాగ్రామమునం దనేకరోగములు కలుగును. పశువుల సంచరించు స్థలమునం దేడ్చినచో పశువులకు కీడుకలుగును.

క. మిద్దెల వాముల గూర్చొని
రద్దిగ నేడ్చినను వాన ♦ రయమున వచ్చు కొ
వద్దనుచు మొత్తుకున్నను
సిద్ధము వర్షంబు కురియు ♦ శిఖనరసి హా, 202

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు మిద్దెలమీఁదనువాముల మీఁదను కూర్చుండి యేడ్చినచో ఎక్కువ వర్షము కురియును.

క. ఎద్దడినిఁ కుక్కలఱచుచు,
పెద్దగఁ గ్రుంకు లిడి తలలు ♦ విదలించినచో.
పద్దుగ వానలు కురియును,
సిద్ధము పదిరెండవో దినము ♦ శిఖినరసింహా. 203

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు ఎద్దడిగానున్న కాలమందు అఱచుచు నీళ్ళయందు మునిఁగి తలలు విదలించినచో వర్షము 12 దినములలో కురియును.

క. కాటి వరకూరి నుండియు,
పాటిగ శునకంబు లేడ్చి ♦ పరు గెత్తినచో;
మేటయిన గొప్పమనిషికి
చేటగు మరణంబుఁ జెందు ♦ శిఖినరసింహా. 204

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు గ్రామమునుండి యేడ్చుచు శ్మశానము వరకు పరుగెత్తెనేని గ్రామములో పెద్దమనిషికి కీడు గలిగి మరణించును.

క. వాకిటపై తలమోపుచు
తోకను వీధికిని జాచి ♦ తోడ్తో నేడ్వ
వీకమెయి నింటివారికి
చేకొను రోగములు, మిగుల ♦ శిఖినరసింహా. 205

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్క యింటి వాకిలిమీఁద తల మోపి తోక వీధిలోనికి చాచి వెంటవెంటనే యేడ్చినచో యింటిలోని వారికి రోగము కల్గును.

క. వ్రాలి తలఁగడపపైనిడి
వాలం బింట్లోకి జాచి ♦ వాగిన నిలు యి
ల్లాలు రహస్థితి మిండల
శీలముకలదై చరించు ♦ శిఖనరసింహా. 206

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్క తనతలను గడపమీదబెట్టి తోకను యింటిలోనికి చాచి యేడ్చుచుండెనేని ఆయింటి యిల్లాలు చెడుగుణముగలదై యుండునని తెలియవచ్చును.

క. గోడను గోళ్ళను కుక్కలు
తీడుచు పెకలించి యేడ్చి ♦ తేదాంగలచే
గోడకు కన్నము బడి మఱి
చేడెలసొమ్ములు తొలంగు శిఖనరసింహా. 207

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్కలు గోళ్ళతో గోడను గోకుచు పెకలించుచు యేడ్చినచో గోడకు కన్నము బడి స్త్రీల సొమ్ములు పోవును.

క. చాకుడు కుక్కొక కంటితో
శోకించుచు కూడుదినక ♦ సొరుగుచునుండన్
లోకోత్తర గుణుఁడైనను
చేకొను శోకంబు మిగుల ♦ శిఖనరసింహా. 208

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పెంపుడుకుక్క ఒకకంటితో నీరు గార్చుచు అన్నము తినక దుఃఖించుచున్నయెడల అయజమానిగొప్పవాఁడైనను దుఃఖము పాలగును.

క. ఎడమటిమోకాల్ మూర్కొన
కడు ధనలాభంబు, కుడిని ♦ కాంతలకలహాల్
కుడితొడ మూర్కొన శుభమగు
చెడు గెడమను కలహముగును ♦ శిఖనరసింహా. 209

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కుక్క ఎడమ మోకాలు మూచూచినచో ధనలాభము, కుడిమోకాలు మూచూచినచో స్త్రీ కలహము, కుడితొడను మూచూచినచో శుభము, ఎడమతొడనుమూచూచినచో కీడు కలుగును.

క. పయనమగువారి కాలిన్
కుయి కుయి యని మూర్కొనంగ ♦ కొనసాగదు నా
పయనం బెవ్వారికి భువి
చెయిజారును చేతిదుడ్డు ♦ శిఖనరసింహా. 210

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ప్రయాణమై వెళ్ళువారి కాలిని కుక్క "కుయికుయి" అని యరచుచు మూర్కొనినచో, ఆప్రయాణము కొనసాగదు. చేతియందున్న ధనముపోవును.

క. ఊకారంబున మొఱఁగిన
ప్రాకటముగ సర్వసిద్ధి ♦ ప్రక్కను యెడమన్,
ఐకారంబున మేలగు
చేకొను "ఔ"వనఁగ తప్పు ♦ శిఖనరసింహా. 211

తా. ఓ నరసింహా! కుక్క "ఊ"అని యెడమప్రక్కయందు మొఱఁగినచో ధనలాభము. "ఐ" అని మొఱఁగినను మేలే. "ఔ" అని మొఱఁగినచో కీడు.

క. కాలికి నడ్డంబై తన
వాలము ఱుద్దుచును వెనుక ♦ వైపున మొఱుఁగన్
లీలగ సొమ్మును దొంగకు
శీలతచూపుటకు పిలుపు శిఖనరసింహా. 212

తా. ఓనరసింహస్వామీ! కుక్క కాలికి నడ్డముగావచ్చితోక ఱుద్దుచు వెనుకవైపున మొఱుగు నెడల ధనము దొంగలపాలగును.

క. గట్టిగ నేడ్చుచు కూఁతలు
బెట్టుచు పరుగెత్త దాని ♦ వెంటనె జనినన్
గట్టున హేతువు తెలుసును
చిట్టా బళిగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 213

తా. ఓఅహోబలగిరి యందు విహారించే నరసింహస్వామీ! కుక్క గట్టిగ నేడ్చుచు కూయుచు పరుగెత్తుచున్నచో దాని వెంటనే వెళ్ళినచో కారణము తెలియును.

క. పరుపున బడుకొని యేడ్చిన
పరుపు పయిఁ బండువారు ♦ వ్యాధిగ్రస్తుల్
చిఱుతలకు పాలు గుడిపిన
స్థిరముగ సంసారవృద్ధి ♦ శిఖనరసింహా. 214

తా. ఓనరసింహస్వామీ! కుక్క పరుపుమీద పండుకొని యేడ్చినచో ఆపరుపుమీద పరుండు వారికి రోగము వచ్చును. తన పిల్లలకు పాలు యిచ్చినచో సంసారవృద్ధియగును.

క. శ్వాన సురతంబుఁ గనుఁగొన
మానుగ మరునాఁడు పయన ♦ మగుమనుటనుమీ!
ఆనాఁడ పయన మాపుము
శ్రీనిలయా! తెలియవలయు ♦ శిఖనరసింహా. 215

తా. ఓ లక్ష్మీకరమైన నరసింహస్వామీ! ప్రయాణసమయమున కుక్కలు సురతమును చూచిన యెడల ఆనాఁడు ప్రయాణ మాపి, మరుదినంబున పోవలయును.

క. లాంగూల హీనశునకము
నుంగన కీడగును నలుపు ♦ నుంగను కుక్కన్
చెంగట గన పని సఫలము
చెంగించును కుంటికుక్క ♦ శిఖనరసింహా. 216

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ప్రయాణసమయమందు తోకలేని కుక్కను చూచిన కీడు. నల్లకుక్కను చూచిన శుభము. కుంటి కుక్కను చూచిన అపజయము కలుగును.

నక్కల శకునము

(నక్కల శకునము 3 ప్రతులలోను లేదు)

క. నక్కను శునకము కఱచుట,
గ్రక్కునఁజూచినను శుభము ♦ కలుగును, నక్కల్
చక్కఁగఁ గూయుటఁ జూచిన
చిక్కును క్షేమంబు ధనము ♦ శిఖనగసింహా. 217

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ప్రయాణసమయమున నక్కను కుక్క కఱచుచుండఁగా చూచిన యెడల శుభము నక్కలు కూయుచున్న యెడల ధనలాభము క్షేమము గలుగును.

క. వాటమగు కాటి కొరవిని
నోటం గఱచుకొని యెదుట ♦ నుం గనబడినన్
గాటమగు దుఃఖ మశుభము
చేటును కలిగించునంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 218

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ప్రయాణసమయమున నక్క కాటిలోని కొరకంచు నోటకఱచుకొని యెదురుగా గనఁబడినచో దుఃఖము కలుగును.

క. ఘోటకముల మఱిపశువుల
కూటు వలాజంబుకముల ♦ తలువినుచున్
దాటి మల మూత్రములనిడ
చేటుగలుగు వానికెప్పుడు ♦ శిఖనరసింహా. 219

తా॥ ఓ నరసింహస్వామీ ! గుఱ్ఱములుగాని ఆవులుగాని నక్కల కూతలువిని గంతులువైచి మలమూత్రములను విడిచినచో వానికి కీడుకలుగును.

క. "హూహూ! టాటా!" యనుంచవ
హాహా శ్రేయంబుశిశిర ♦ మందుల, సత్యం
"బోహో యీహీ!" యనినను
శ్రీహృద్వల్లభ విపత్తు ♦ శిఖనరసింహా. 220

తా॥ ఓలక్ష్మీమనోవల్లభా! నరసింహస్వామీ! నక్కలు శిశిర ఋతువునందు "హూహూ! టాటా! హాహా" యని కూయునెడల శ్రేయస్సుకలుగును. "ఓహో! ఈహీ!" అని కూయునెడల కీడు కలుగును.

క. "టట్టా" యని కూసినచో,
పట్టుక నధికులము జంపు ♦ వ్యాఘ్రాములకున్
గట్టి పిలుపంచుఁ దెలుపుట
చిట్టాబళగిరివిహార ♦ శిఖనరసింహా. 221

తా॥ ఓ అహోబలగిరి యందు విహరించే నరసింహస్వామీ! ప్రయాణసమయమై పోవువారికి, "టట్టా" అని కూయు నక్కకూత వినబడినచో, తాను వ్యాఘ్రాది దుష్టమృగముల బాధకు, లోనగు నని గ్రహించవలెను.

క. "క్రోళ్లో! కీళ్లో! కూళ్లో!
నాళ్లో! లోళ్లో!" యటంచు ♦ నక్కలుకూయన్
పాళెములు కాలిపోవును
శ్రీలలనా హృద్విహార ♦ శిఖనరసింహా. 222

తా॥ ఓలక్ష్మీమనోవిహార నరసింహస్వామీ ! నక్కలు "క్రోళ్లో! కీళ్లో! నాళ్లో! లోళ్లో!"అని కూసినచో గ్రామములకు అగ్ని భయము కలుగును.

గరుత్మంతుని శకునము

(ఈగరుత్మంతుని శకునమునకుముందు పాలపక్షిశకునము కొన్ని ప్రతులలో గలదు.)

క. కట్టిన బహుకష్టములగుఁ
జుట్టిన శుభఫలములబ్బు ♦ సూటిగఁదీర్చన్
పెట్టిన బంగరు పంటగుఁ
చిట్టాబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 223

విశేషాంశములు=కట్టుట అనఁగా=ఎడమనుండి కుడివైపునకు పోవుట, చుట్టుట అనగా = ప్రదక్షిణముగా తిరుగుట, తీర్చుట అనఁగా=కుడినుండి యెడమవైపునకు పోవుట.

తా. ఓనరసింహస్వామీ ! గరుత్మంతుఁడు ప్రయాణసమయములందు కట్టినచో కష్టములు కలుగును.

క. కామించి మేతఁ గఱచుక
* స్వామీ! కృష్ణాయటన్న ♦ సకలంబునకున్
శ్రీమంతమైన శుభమగు,
♦ క్షేమంబున క్షేమకారి ♦ శిఖినరసింహా. 224

తా. ఓనరసింహస్వామీ ! గరుత్మంతుఁడు మేతను నోటిలో పెట్టుకొని "కృష్ణా!" అని అరచినచో సకల శుభములు కలిగి విశేష సౌఖ్యములు కలుగును.

క. ఏదిక్కునకుండవిలిన
1 నాదిక్కున శుభఫలంబు ♦ లందును సిరులం
దే దిక్కుఁగనుఁగొననిను
శ్రీదయితా! శుభములబ్బు శిఖినరసింహా. 225

---

* స్వామిని కేర్కొనిన తిర్పు అని 3 ప్రాత ప్రతులలోగలదు. ♦ శ్రీమా నిని హృద్విహార, ♦: అని వావిళ్ళవారిదానిలో గలదు.

1 నాదిక్కున చరణవి అను బంధము సిరులం-అని 2 ప్రతులలో యున్నది.

తా. ఓలక్ష్మీనృసింహస్వామీ! ఏవైపున గరుత్మంతుఁడు తనకు కనబడునో ఆదిక్కునందు శుభములు కలుగును. సంపదలుసిద్ధించును

క. నల్లయు పాలయు గరుడుఁడు
నల్లలితము నక్క కుక్క ♦ సరినిరుగడలం
* దెల్లమును వెనుకఁ గనుఁగొనఁ
జెల్లును త్రైలోక్యపదవి ♦ శిఖనరసింహా. 226

తా. ఓనరసింహస్వామీ! నల్లయు, పాలపిట్టయు, గరుత్మంతుఁడు, కుక్క, నక్క ఇవి రెండువైపుల వెనుక నుండినచో గొప్ప పదవి లభించును.

క. ధారుణి పాలయు గరుడుఁడు
కోరిక కుడినుండి యెడమ ♦ కుం బోయినచో
తీరువు కుడికిన్ బోయిన
శ్రీరామా కట్టుటండ్రు ♦ శిఖనరసింహా. 227

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాలపిట్టయు గరుడపక్షియు కుడి నుండి యెడమవైపునకు పోయినచో తీర్చుటనియర్థము. ఎడమనుండి కుడివైపునకు పోయినచో కట్టుటని యర్థము.

క. కొండఱకు దీర్పు శుభమగు
కొండఱకున్ గట్టు శుభము ♦ [1] గూర్చును మఱియున్
కొండఱకు దర్శనంబే
చెందించును శుభఫలంబు ♦ శిఖనరసింహా. 228

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కొందఱకు తీర్చుటయు మఱికొందఱకు కట్టుటయు మఱికొందఱకుదర్శనమును శుభములుకలిగించును.

---

* డల్లముగ వెనక నుండిన. అని వావిళ్ళవారి ప్రతిలో నున్నది.

సూచన—227, 228, 229 230 నంబర్లుగల పద్యములు 8 ప్రతులలోను లేవు

1 గలిగించు మఱిన్ అనియున్నది. యతి తప్పుటచే సవరించితిని.

క. నరులకు ప్రత్యూదయము ని
ద్దుర మేల్కొని కనులు దెరువ ♦ దోడ్తో గరుడుం
డురవడి దర్శనమిచ్చిన
చిర శుభమాయువు జయంబు - శిఖినరసింహా. 229

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! మనుష్యులకు ప్రతినిత్యము ఉదయకాలమునందు నిద్రమేల్కొనిచూచుటతోడనే గరుడుండు కనబడినచో శుభజయము, ఆయువు, జయము కలుగును.

క. నీరా కరముల చెంగట
గారుడ శకునంబు ఫలము ♦ గాదెవ్వేళన్
నీరాభావంబగు దిశ
శ్రీరమణా! కలుగు శుభము ♦ శిఖినరసింహా. 230

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! గరుడుని శకునము నీటిపట్టులందు ఫలముగాదు. నీళ్ళులేని తావులందు శుభము కలుగును.

పాలపిట్ట శకునము

(ఇది మూడుప్రతులలో గరుడ శకునమునకు ముందున్నది.)

* క. పప్పన్నము పైమాటయు
తప్పక పది లాభమొదవు ♦ ధర మనుజులకున్
యొప్పైన పాలశకునము
చెప్పగవలెనా! ఫలంబు ♦ శిఖినరసింహా. 231

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ప్రయాణ సమయములందు పాలపిట్ట కనబడినచో మృష్టాన్నభోజనము కలుగును.

* ఈపద్యము 8 ప్రతులలోను లేదు.

క. సురపతిపై బహుతేటగు,
నరయఁగ నయ్యగ్నియందు ♦ నతికష్టమగున్,
ధర సామ్రాజ్యము శుభములు,
సిరులలరును, యమునిమీఁద ♦ శిఖనరసింహా. 232

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాలపిట్ట తూర్పునఁ గనబడినచో చెఱుపు. ఆగ్నేయదశఁ గనబడినచో మిక్కిలి కష్టము. దక్షిణదిశ యందు కనబడినచో రాజ్యసుఖము కలుగును.

క. నైరృతిని వాహనంబగు.
కోరిన లక్ష్మీకరంబ ♦ గున్ వరుణునిపై,
చారుతర కీర్తి శుభములు,
చేరును వాయవ్యమూల ♦ శిఖనరసింహా. 233

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాలపిట్ట నైరృతిదిశను, కనబడి నచో వాహనములు. పశ్చిమదిశను కనబడినచో సంపద సత్కీర్తి. వాయువ్యదిశను కనబడినచో గొప్పకీర్తి శుభములు కలుగును.

క. ధన పతిపై మరణంబగు,
ఘనమగు నీశాన్యమూలఁ ♦ గడుదుఃఖమగున్,
కనుపాల పక్షిశకునము,
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 234

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాలపిట్ట ఉత్తరపు దిక్కునందు కనబడినచో మరణము. ఈశాన్యదిక్కునందు కనబడినచో మిక్కిలి కష్టము లగును.

క. వలపలనుండిన నెమ్మది,
వలపల నుండెడమజనిన ♦ వలనగు శుభముల్
నెలనడుమనుఁ గనలాభము,
చెలు వెడలును కూడిని జనిన ♦ శిఖనరసింహా, 235

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! పాలపిట్ట కుడివైపున నుండినచో మంచిది. కుడినుండియెడమకుఁ బోయినచో శుభము. నెల నడుమను చూచిన లాభము. ఎడమనుండి కుడివైపునకుఁ బోయిన కీడుకలుగును.

క. తన ముంగలఁ గనలాభము,
తనవెనుకనుఁ గనినకీడు ♦ తప్పదు జనులను,
ఘన పాలశకున మందురు,
చినయోబళగిరివిహార ♦ శిఖినరసింహా 236

తా. ఓ చినయోబళగిరియందు విహరించే నరసింహస్వామీ! పాలపిట్టను తనముందు చూచిన లాభము. తనవెనుకను చూచిన కీడు కలుగును.

కాకుల శకునము.

క. ఒకటి దీర్చిన నిర్భయ,
మక్కట శుభఫలము రెండు ♦ నటతీర్పంగా,
నిక్కముగ మూఁడు దీర్చినఁ
జిక్కును నొకరాజ్యలక్ష్మి ♦ శిఖినరసింహా. 237

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఒక కాకితీర్చినయెడల నిర్భయము రెండు తీర్చినచో శుభము. మూఁడు తీర్చినచో రాజ్యలాభము కలుగును.

క. తీరిచి కట్టిన మరణము,
తీలక మున్ గట్టెనేని ♦ దీనతఁ గను, వి
స్తారము కట్టినఁదీర్చినఁ
శ్రీరమణా! కార్యసిద్ధి ♦ శిఖినరసింహా. 238

♦ ఇది ప్రాఁతప్రతులలో భారద్వాజునకు వెనుక గలదు.

తా. ఓలక్ష్మీరమణా! నరసింహస్వామీ! కాకి తీర్చి కట్టినచో మరణము. తీర్చకయే కట్టినచో దైన్యము. పలుసారులు కట్టి తీర్చినచో కార్యసిద్ధి కలుగును.

క. మేఁతయు గట్టియుఁ గఱచుక,
ప్రీతిగ వాయసము తీర్పఁ ♦ బెనులాభము సే
నా తీర్చి యొకటి కట్టిన
స్ఫీతంబగు శుభము గలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 239

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కాకి మేఁతయు కట్టెయు ముక్కుతో గఱచుక తీర్చినయెడల మిక్కిలి లాభము. ఎక్కువ కాకులు తీర్చి ఒకటిమాత్రము కట్టినచో శుభము కలుగును.

క. దండిగ సరిగా జోడై,
రెండున్ మూఁడయినఁ దీర్పు ♦ లేవడియగుచున్
ఖండితముగఁ జెడుఁ గార్యము
♦ చెందున్ తలమీఁదిపసియు ♦ శిఖనరసింహా. 240

తా. ఓనరసింహస్వామీ! రెండుకాకులు రెండుమూఁడుపర్యాయములుతీర్చినచో దారిద్ర్యము. ఎటువంటి అనుకూలముగానున్న పనియైనను పాడగును.

క వెనుకను ముందై తీర్చిన
పనిలక్ష్మీకరము నగుచు ♦ భాసిల్లును గ
ట్టినఁ గ్రొమీఁది సాముగు
చినయో బళిగిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 241

♦ 1 రెండు తల మీఁద పడిన 4 చెంచున్ తలమీఁద పడిన. అని వ్రాత ప్రతులలోకలదు. మొదటిది యతిభంగము. లేవడి=దరిద్రము.

తా. ఓ అహోబలగిరియందు విహారించే నరసింహస్వామీ! కాకి వెనుకనుండి ముందుకు వచ్చి తీర్చినచో కార్యము జయముగా కల్గును. కట్టినచో కార్యము కత్తిమీఁది సామువలె అనుకూలమగుట కష్టము.

క. కోరిన యెడ బహు దూరము
నారయ నున్నతవు తీర్పు ♦ లాలస్యమగున్
♦ చేరువ నేనుఁగు పొడవున
శ్రీరమణా. తీర్పుమేలు ♦ఖ శినరసింహా; 242

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కాకి దూరముగానుండి తీర్చెనేని కార్య మాలస్యముగా అగును. సమీపమునుండి యెదురుగా యేనుగుపొడవున తీర్చినచో మేలుకలుగును.

క. వెన దిక్కునుండి ముంగల
కును బోయిన శుభము లెదురు ♦ కొనివచ్చిన పూ
నిన పని తెడ గట్టినగతి,
చినయో బళి గిరి విహార ♦ శిఖనరసింహా. 243

తా. ఓ అహోబలగిరియందు విహారించే నరసింహస్వామీ! కాకి వెనుకనుండి ముందునకు పోయినచో మేలు. ఎదురుగ వచ్చిన యెడల చెడును.

క. ఊరును నిల్లును వెడలఁగ
భోరునఁ దీర్చునను మేలు ♦ భువిపైనము దాఁ
జేరు నిలునూరి ముందర
శ్రీరమణా! కట్టమేలు ♦ శిఖనరసింహా. 244

తా. ఓ లక్ష్మీనరసింహా! ఊరినుండిగాని యింటినుండిగాని బయలువెడలు నప్పుడు కాకులు గుంపుగా దీర్చినచో మేలు, ఊరిముందుగాని యింటిముందుగాని చేరినప్పుడు కట్టినచో మేలుకలుగును.

♦ చేరున నెదురగఁ పొడవున పాఠాంతరము.

క. వాయస శకునం బెంచిన
బాయక గమమార్గమందు ♦ బనిలేదుసుమీ!
ఏయెడ నిలుపురిముంగల
శ్రీయలరు శుభాశుభములు ♦ శిఖినరసింహా. 245

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కాకియొక్క శకునము గూర్చి ప్రోవయందు విచారింప నక్కర లేదు. పురిముందరను ఇంటిముందరను మాత్రమే పరీక్షింప వలయును.

క. వాయసమైథునమును గనఁ
♦ జేయున్ పదినెలలలోనఁ ♦ జేటును మరణం
బేయెడలనైన నరులకుఁ
జేయుగన శాంతి జపము ♦ శిఖినరసింహా. 246

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! కాకులమైథునమును చూచినచో 10 నెలలలో కీడు, మరణము కలుగును. కనుక తద్దోషపరిహారార్థము శాంతి జపము చేయవలెను.

- (విశేషాంశము=కాకులమైథునము చూచినచో అతఁడు చనిపోయినాఁడని అత్తవారికి వార్తబంపినచో వారు యేడ్చుచు ఈతని యింటికి వచ్చినచో దోషముపోవునని పెద్దలు చెప్పుదురు)

క. కాకి తన తలను తన్నిన
* ప్రాకటముగ గార్యహాని ♦ భయ మశుభంబున్
కాకులు గూళ్ళను గట్టిన
చేకొని వఱపౌను నిజము ♦ శిఖినరసింహా. 247

తా. ఓనరసింహస్వామీ! కాకి కాళ్ళతో తన తలను తన్నిన యెడల కార్యహాని. కాకులు గూళ్లుకట్టుకొన్నచో వర్షములుకురియవు.

- ♦ *246,247 పద్యములు 8 ప్రతులలో లేవు. వావిళ్ళ వారి దానిలో కలవు.

♦ భా ర ద్వా జ శ కు న ము

క. * మిక్కిలి నడ్డము పడినను
నిక్కపు ఫలమబ్బు పోతు ♦ నిజముగఁదీర్ప
నెక్కువ కష్టము నొందియుఁ
జిక్కులఁబడు మానవుండు ♦ శిఖనరసింహా. 248

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! భరద్వాజపక్షి అడ్డముగా నడచి నచో మేలు. పోతుపిట్ట తీర్చిన యెడల కష్టము కలుగును.

క. నాఁటియు దీర్చిన శుభమగు
నాతియు మఱిపోతుగూడి ♦ నయముగఁదీర్పన్,
ఖ్యాతిగ జయశుభలాభము
శ్రీతరుణీ హృద్విహార ♦ శిఖనరసింహా. 249

తా. ఓ లక్ష్మీనాథా! నరసింహస్వామీ! ఆడపక్షి తీర్చినచో మేలు ఆడపక్షి మగపక్షియు కలిసి తీర్చినచో జయము. శుభము, కలుగును.

క. ధరలో భారద్వాజము
కర మరుదుగఁ బసలపోతు ♦ గాడందురయా
సిరులలరు పక్షిశకునము
సిరిగల సౌఖ్యంబు లలరు ♦ శిఖనరసింహా. 250

తా. ఓనరసింహస్వామీ! భారద్వాజపక్షుని "పసలపోతు పసలపోలుఁగాడు" అని చెప్పుదురు. ఇది సిరిగల పక్షికావున దీని శకునము సౌఖ్యము.

♦ ఇది 3 ప్రతులలో కాకశకునమునకు ముందే గలదు.
* మిక్కిలి నడ్డగ పరుగిడ-పాఠాంతరము.

విశేషాంశములు:— ఇది నల్లగానుండును. పశువులమీద కూర్చుండును. దీనిని ఏట్రింతపిట్టందురు.

కబ్బపులుగు లేక సరస్వతీపులుగు శకునము.

క. వాలాయము కబ్బపులుగు
నాలుగు జాములకుఁబల్కు ♦ నయముగ ఫలముల్
మేలగు నెనిమిది దిక్కుల
శ్రీలోలా! చూడవలయు ♦ శిఖనరసింహా. 251

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! కబ్బపులుగు నాలుగు జాములలో ఎనిమిది దిక్కులందు పలుకు ఫలములను చూడవలయును.

క. మరణముఁ, జేటుఁ, బ్రియంబును,
కర మరుదుగ వానభయము, కలుగును శుభమున్
గరకరి తొలిజామున, సు
స్థిరమతి దిక్కురుఫలము ♦ శిఖనరసింహా. 252

క, వాన, సిరిహెచ్చు, ఫల, మను
మానము, భూపతులశోక ♦ మరి, రాడ్భయమున్
శోణిత దర్శ భీతియు,
* శ్రీనుత యామద్వయమున ♦ శిఖనరసింహా. 253

క. భయమున్, కలహము, వానయు,
దయగల చుట్టాలరాక, ♦ ధనమున్, శుభమున్,
ప్రయముగు. లాభములుల్లా
సి యగున్, యామత్రయంబు ♦ శిఖనరసింహా. 254

♦ వాన సహితత్సుఫలసుము, వాన సరి హెచ్చు ఫలసుము, అని 1-4 ప్రతులలో నున్నది * శ్రీమత అని 4 వ ప్రతిలోనున్నది.

క. భోజన, మగ్ని భయంబును,
నాజియు, పగవారిచేటు, ♦ నతివృష్టి, మహా
తేజము, నష్టము, కష్టము,
శ్రీజయ నలుజాముఫలము ♦ శిఖినరసింహా. 255

సూ:—పై నాలుగు పద్యములలో నాలుగు జాములయందు ఎనిమిది దిక్కులకు ఫలములు చెప్పబడినవి. వాని నీక్రింది చక్రమున వ్రాసియున్నాను.

జాములదిశాఫలములు.

జాములు, దిక్కు.	1వ జాము.	2వ జాము.	3వ జాము.	4వ జాము
తూర్పు	మరణము	వర్షము	భయము	భోజనము
ఆగ్నేయము	కష్టము	సంపదయు	కలహము	అగ్నిభయము
దక్షిణము	ప్రియము	అతిశయము	వాన	యుద్ధము
నైరుతి	వర్షము	కార్యసాఫల్యము	బంధువులరాక	శత్రువులచేటు
పడమర	భయము	అనుమానము	ధనము	అతివృష్టి
వాయువ్యము	శుభము	రాజశోకము	శుభము	మహాతేజము
ఉత్తరము	సంతోషము	శత్రుభయము	ప్రయము	నష్టము
ఈశాన్యము	మంచిబుద్ధి	రక్తదర్శనము	సంతోషము	కష్టము

క. తన యిల్లును, తనయూరును,
తన తల్లియు, నెఱుంగనపుడు ♦ తనకుడిఁబల్కన్
ధనలాభము, శుభఫలమగు
చినయోబళగిరివిహార ♦ శిఖినరసింహా.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! తనయింటిలోఁగాని, తనయూరిలో గాని యుండనప్పుడు తనతల్లి యెఱుఁగ కుండినపుడు కుడిప్రక్కను కబ్బపులుగు కూసిన ధనలాభము, శుభము కలుగును.

అవయవము అదురుపాటు

ఈభాగము 8 ప్రతులలోను తొండపాటు తరువాత నున్నది.

క. కుడిదిక్కు లదర శాంతం
బెడమ కణత మధ్యమందు ♦ నెడనదు నెత్తిన్
గనుకొను మృష్టాన్నంబును,
చెడు కుడిచెంపదరెనేని ♦ శిఖనరసింహా, 257

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! కుడిదిక్కునం దదరు నెడశాంతి, ఎడమ కణంతియందు నడినెత్తియందు నదిరినచో మృష్టాన్నభోజనము. కుడి చెంప అదిరినచో చేటు కలుగును.

క. రాజకము నెడమ చెంపను
రాజియగున్ నొసల కుడిచె ♦ * వాభరణంబుల్
రాజభయ మెడమ చెవియును
శ్రీజయ నిశ్చయము లివియు ♦ శిఖనరసింహా. 258

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! ఎడమచెంప అదరునేని రాచకార్యములు తటస్థించును. నొసలు అదరునేని రాచకార్యములు రాజీయగును. కుడిచెవియైనచో ఆభరణప్రాప్తి, ఎడమచెవియైనచో జయము కలుగును.

క. * కనుకుడి కొన దిగువ, వలన
యునము పయిన్నదరకీడు, ♦ నటుకొనదిగువన్
గనుకీడుపైన మొదలెం
చిన మేలగు నెడమకన్ను ♦ శిఖనరసింహా. 259

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! కుడికన్ను కొనయందు దిగువను కన్నుపై నదిరినచో కీడు. మొదట నదిరినచో పైనము కలుగును.

---

* యతిభంగము.

* కను కుడి కొనకుం దిగవన నూతాంభరను

క. కాసవరక్తము గందురు
నాసిక యదరంగ రెండు ♦ నయనములదరన్
వాసి సమాఖ్యయు జగడము
చేసును పైపెదవి యదర ♦ శిఖనరసింహా. 260

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ముక్కదరు నేని రక్తమును చూతురు. రెండు కండ్లదరు నేని ప్రఖ్యాతికలుగును. పైపెదవి యదరినచో కలహము కలుగును.

క. అడుగు పెదవి మృష్టాన్నము
కమలాభము గడ్డమదరఁ ♦ గా, ధనమబ్బున్
కుడిచెక్క లెడమచెక్కిలి
చెడు చోరభయంబు లంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 261

తా, ఓనరసింహాస్వామీ! క్రింది పెదవియదరినచో మృష్టాన్నము, గడ్డమైనచో మిక్కిలిలాభము కుడిచెక్కిలియైనచో ధనలాభము. ఎడమచెక్కిలియైనచో చోరభయము కలుగును.

క. * కుడిభుజ మింతులకౌగిలి
యెడమభుజం బదర కీడు ♦ నిలపుత్రుల కౌఁ
గుడిప్రక్క నెడమ ప్రక్కన
చెడునగ్నిభయంబు లంద్రు ♦ శిఖనరసింహా. 262

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! కుడిభుజ మదిరినచో స్త్రీలాభము ఎడమ భుజమదరినచో పుత్రులకు కీడు కుడి ప్రక్క యెడమప్రక్క యదరినచో అగ్నిభయము కలుగును.

---

* కుడిభుజ మింతులకగు శుభము, పాఠాంతరము అదే నిశ్చయించుకొన్నచో స్త్రీలకేవర్తించును.

క. ఉరమున్, జేతులు, మీఁజేయి
యఱచేయి వాహనము ధనము ♦ నఱచేయి సుతులున్
వరయూరు, నెడమ తొడయును,
* సిరిఁబడయును రాజభయము ♦ శిఖనరసింహా. 263

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! ఉరము, చేతులు, మీఁజేయి అఱచేయి అదరు నెడల వాహనప్రాప్తి, ధనప్రాప్తి, అఱచేయి మాత్ర మదరినచో పుత్రప్రాప్తి, కుడితొడ యదరినచో సంపదలు ఎడమతొడ యదరినచో రాజభయముకలుగును.

క. మోకాళ్ళ నడుమ జాడ్యము,
గైకొను నాభరణమెుట్టి ♦ కాళ్ళదరినచో,
పైకాళ్ళ ధాన్యలాభము,
చేకొను నరికాళ్ళ శుభము ♦ శిఖనరసింహా. 264

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! మోకాళ్ళదరినచో రోగము, కాళ్ళుమాత్రమదరినచో ఆభరణప్రాప్తి, పైకాళ్ళదరినచో ధాన్యలాభము. అరికాళ్ళదరినచో శుభము కలుగును.

వైద్యవిషయము

క. ఏయెడవైద్యుని బిలువగ,
పోయెడు వారలకు మంచి ♦ పొలుపగు శకునం,
బాయత గతిఁగలిగినచో,
శ్రీయుత యారోగ్యమబ్బు ♦ శిఖనరసింహా. 265

* శిరమునఁ బర రాజ భయము. ఇ పాఠాంతరము ఇది సమంజసము కాదు.

నోటు;—1, 2, 4, ప్రతులలో ఈ పద్యము తరువాత పద్యములు లేవు కాని ౧ స్వరలక్షణము ౨ గౌరీపంచాంగము 3 తుమ్ములక్షణము ౪ ప్రయాణ దినములకు వారశూలలు ౫ కరిదినము ౬ రాహుకాలము ౭ వజ్రయోగములు ఉన్నవి 2 నెంబరు బుక్కులో ౫-౭ విషయములు లేవు.

బ్రహ్మశ్రీ వావిళ్ళ రామస్వామిశాస్త్రులువారు ముద్రించిన ప్రతిలో పైవిషయములులేవు. కాని యితరశకునములు 39 పద్యములలో చెప్పబడెను.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! వైద్యుని పిలుచుకొని వచ్చుటకు వెళ్ళువారికి మంచిశకునము కలిగినచో రోగికి ఆరోగ్యము కలుగును.

క. రోగి కడకేగు వైద్యున
కోగుగ దుష్టమగు శకున ♦ మొనఁగూడినచో,
బాగు కలుగ దిలరోగికి,
శ్రీగరుడ విహంగవాహ ♦ శిఖినరసింహా. 266

తా. ఓ గరుడవాహనా! నరసింహస్వామీ! రోగిని చూచుటకు వైద్యుఁడు వెళ్ళునపుడు ఆతనికి చెడ్డశకునమయినచో రోగికి బాగు కలుగదు.

క. శునకములు రోగి వాకిట,
గోనకొని నఖములను నేల ♦ గోకుచుఁ దుడువన్
చనురోగి యముని గీముకు,
చినమోబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 267

తా. ఓఅహోబలగిరియందు విహరించే నరసింహస్వామీ! కుక్కలు రోగివాకిట గోళ్ళతో భూమిని గోకుచు తుడుచుచున్నచో ఆరోగి త్వరలో చనిపోవును.

క. ఔషధము సేయునప్పుడు
♦ సంతోషము మదిలేక చెడినఁ ♦ తోడనవైద్యుం
* డాసించక నారోగిని,
శేషశయన విడువవలయు ♦ శిఖినరసింహా. 268

తా. ఓ శేషశయనా! నరసింహస్వామీ! వైద్యుఁడు రోగి నిమిత్తము మందును సిద్ధముచేయునప్పుడు తనమనస్సులో సంతోషములేక విచారము కలిగినచో నారోగము కుదరదు. కావున అట్టి రోగిని విడువవలయును.

విశే:—♦ తోషము=సంతోషము, తత్సమ శబ్దము. * ప్రాపసమ్మతముకాదు.

క. వ్రేఁకటియగు సతి, పతికిల
సోకఁగ తగదెట్టి వ్యాధి ♦ సోకిన, నిడఁ[illegible]
ప్రాకఁగ తగదది యాపద
చేకొని మృతిఁగలుగఁ జేయు శిఖనరసింహా. 269

తా. ఓ నరసింహస్వామీ ! గర్భిణీస్త్రీ తన భర్తరోగిగా నున్నప్పుడు వానిని తాఁకరాదు. అట్లు తాఁకినచో భర్తకు మరణము కలుగును.

క. నరులకు బలమగు రోగము
త్వరితంబుగఁ గుదిరెనేని ♦ వడిగన్ మరలన్
దొరకొని చేటొన గూర్చును
చిరకాలముకైన మఱల ♦ శిఖనరసింహా. 270

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! మనుష్యులకు బలమగు రోగము ఔషధముపుచ్చుకొన్న వెంటనే కుదిరినచో మఱల ఆరోగమె వానికి త్వరలో వచ్చి కీడుచేయును.

క. రోగి తనయుండు భార్యయు
నోగుల నేప్రొద్దు గలత ♦ లొందుచు నున్నన్
రోగము కుదురదు చంపును
శ్రీగౌరీశతనుతపాద ♦ శిఖనరసింహా. 271

తా. ఓగౌరీనాధునిచే నుతింపఁబడిన పదములు గల నరసింహస్వామీ! రోగియు వానిభార్యయు పుత్రుఁడును నిత్యము జగడమాడుచుండినచో; ఆరోగము కుదురదు.

క. ఈరోగి యింక బ్రతుకఁడు
వూరకమే; కలుగుననుచు ♦ మరిమరి జనముల్
పోరులు వాదుక చేసినఁ
జేరును యమసదనమునకు శిఖనరసింహా. 272

తా. ఓనరసింహస్వామీ! ఈరోగి యిఁక బ్రతుకడని జనులు చెప్పుకొనినచో ఆరోగి బ్రతుకడు.

క. వైద్యునిపై విశ్వాసము,
వైద్యుం డిడునట్టిమందు ♦ పై విశ్వాసం
బద్యతనంబున కలిగిన
* సిద్ధంబారోగ్య ఫలము ♦ శిఖనరసింహా. 273

తా. ఓనరసింహస్వామీ! వైద్యుని, యందును, అతఁడిచ్చు మందు నందును విశ్వాసము కలిగినచో ఆరోగ్యము కలుగును.

క. చీటికి మాటికి వైద్యుని,
పాటింపక బిలుచునట్టి ♦ వ్యాధిగ్రస్తుల్
చేటొందుట సిద్ధంబిల
చేటున్ బడయుంగవచ్చు ♦ శిఖనరసింహా. 274

తా. ఓనరసింహస్వామీ ! వైద్యుని పదేపదే పిలిచినచో ఆరోగ్యము కలుగనేరదు.

క. భీషణముగ వైద్యునిపై
రోషా వేశమునరోగి ♦ రూక్షోక్తులచే
దూషించి పల్కుచుండిన
శేషశయన! రోగిచచ్చు ♦ శిఖనరసింహా. 275

తా. ఓ శేషశయనా! నరసింహస్వామీ ! రోగివైద్యునిపై కోపముతో కఠినముగా దూషించుచుండినచో మరణించును.

క. ఇల దీర్ఘరోగి కెప్పుడు
కలియుంబడి కుక్కుతరిమి ♦ కరచిన యటులన్
కలఁగనియెనేనీ, మరణము
శిలశాసన మగుచునుండు ♦ శిఖనరసింహా. 276

* ప్రాఁత తప్పుగనున్నది.

తా. ఓ నరసింహస్వామీ! దీర్ఘరోగియైయున్న వానిని స్వప్నమునందు కుక్క తేలు కఱచినట్లు కలవచ్చెనేని తప్పక మరణము కలుగును.

క. రోగులు స్వప్నంబులలో
నేగతి జాబులును చదివి ♦ రేని నిజముగా
వేగముగ యముని గాంతురు
శ్రీగౌరీశనుతపాద ♦ శిఖినరసింహా. 277

తా. ఈశ్వరునిచే పొగడబడిన పదములు గల నరసింహస్వామీ! రోగులు ఉత్తరములు చదివినట్లు కలఁగాంచినచో మరణింతురు.

ప్రాణి ప్రభృతి శకునములు.

క. పాలెపురు గొడలిమీఁదను
చేలముపైఁ బ్రాకెనేని ♦ శీఘ్రంబున నే
చేలములు క్రొత్తవచ్చును,
శ్రీలలనా హృద్విహార ♦ శిఖినరసింహా.

తా. ఓ లక్ష్మీమనోనాయకా! నరసింహస్వామీ! పాలెపురుగు శరీరము మీఁదను; బట్టలమీఁదను ప్రాకిన మొదల త్వరలో క్రొత్త-వస్త్రములు లభించును.

క. బరిణ పురుగులును కప్పలు
స్థిరముగు జలపక్షి రొదలు ♦ చీమలబారుల్
కరమరుదుగ బహుళంబుగ
సిరి మగఁడా! కాంచవృష్టి ♦ శిఖినరసింహా. 279

తా. ఓ లక్ష్మీనాథా! నరసింహస్వామీ! బరిణపురుగులు; కప్పలు; జలపక్షులధ్వనులు, చీమలబారు తరుచుగాఁ గనబడుచున్నచో ఎక్కువ వానలుకలుగును.

క. గుడి గల యఖండ మారిన
వడిసన్నపు కుండ నేల ♦ బడి పగిలినచో
వడివడి దొంగలువత్తురు,
చెడు గగపడుచుండు వేగ ♦ శిఖినరసింహా. 280

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! దేవాలయములో నుండు అఖండ దీపమారిపోయినను, సన్నపుకుండ పడి పగిలిపోయినను. దొంగలు వత్తురు.

క. బాలుర వాకిట గడపన్
ప్రేలుచు మూత్రించి నేల ♦ వెస నలికినచో
మేలగు చుట్టాల్వత్తురు.
శీలంబగు భుక్తి వేళ ♦ శిఖినరసింహా. 281

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! చిన్నపిల్లలు గడపమీఁద నుండి మాట్లాడుచు మూత్రము విసర్జించి నేల మీఁద అలికినచో భోజన వేళకు బంధువులువత్తురు.

క. మేనునఁ గల వస్త్రంబును.
మ్రానటు తగులుకొని లాగ ♦ మ్రాన్పులియందున్
తేలు నొక విశేషంబట
శ్రీలోలా చిత్రమిద్ది ♦ శిఖినరసింహా. 282

తా. ఓ లక్ష్మీనరసింహాస్వామీ! ప్రయాణమై పోవునపుడు తన బట్ట చెట్టునకు తగిలికొని లాగిన మ్రాన్పడఁ జేసినచో అచట ఒక వింత కనబడును.

క. బాలకులు మన్నుఁ దిన్నను
చాలా ధర లెక్కు వగును ♦ సరిధాన్యములకున్
అలాగు గడ్డిఁ గఱచిన
శీలత పశువులకు హాని ♦ శిఖినరసింహా, 283

తా. ఓనరసింహస్వామీ! బాలురు మట్టిని తినినయెడలధాన్యములకు ధరలుహెచ్చును. గడ్డిని తినినయెడల పశువులకు హానికల్గును.

క. పాప లేనట్టి యుయ్యెల
నూపిన, శిశువునకుఁ గడుపు ♦ నొప్పిజనించున్
పాపను గర్భిణి సోకిన
శ్రీపతి కృశియించు పాప ♦ శిఖనరసింహా. 284

తా. ఓ లక్ష్మీనరసింహస్వామీ! శిసువు లేకుండ ఉయ్యాల నూపినచో శిసువునకు కడుపునొప్పి కలుగును. శిసువును గర్భిణీస్త్రీ తాకినచో ఆశిసువు కృశించును.

క. శిసు బ్రహ్మ రంధ్రమందున
* కొస చను సోకంగమాత ♦ కును సుడికలుగుక్
* వెస మాత కాలి పాంసువు
శిసు సోకిన కడుపు శూల ♦ శిఖనరసింహా. 285

తా. ఓనరసింహస్వామీ! శిసువు బ్రహ్మరంధ్రమునందు తల్లి చనుమొన తగిలినచో తల్లికి చిక్కులుకలుగును. తల్లియొక్క కాలి దుమ్ము శిసువునకు సోకినచో గర్భశూల కలుగును.

క. కోఁడపయి తెల్లచుక్కలు
బారిన గ్రాల్గంటులకును ♦ బహువేగముగా
కోరిన *వేఁకటి కలుగును
శ్రీరమణీ హృదాబ్జభృంగ ♦ శిఖనరసింహా. 286

తా. ఓ లక్ష్మీదేవి మనోవల్లభా! నరసింహస్వామీ! స్త్రీలకు గోళ్ళపయిన తెల్లనిచుక్కలు కనబడినయెడల త్వరలో కోరిన గర్భము నిలుచును.

* * ప్రాఁతలు సరియైనవికావు.

* వేఁకటి పాఠాంతరము.

క. బోరగిల ఱోళ్ళు బడుటయు,
నరయ ఱోళ్ళకును తూఁటు ♦ లడుగున బడినన్
వారక తిరుగలి పగిలిన,
చేరున్ * కొడి విఱుగ కీడు ♦ శిఖినరసింహా. 287

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ఱోళ్ళు బోరగిలపడినను ఱోళ్ళడుగునరంధ్రములు పడినను తిరుగలి పగిలినను దీపపుశిఖ విఱిగినను కీడు కలుగును.

క. కుడి కాలడుగున జిలగొన
వడి చుట్టాల్వత్తు, రెడమ ♦ వైపునకలుగన్
తడవుగ ప్రయాణమబ్బును
చెడుగిట్లతివలకు గలుగ ♦ శిఖినరసింహా. 288

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! కుడికాలు అడుగున జిలపుట్టినచో బంధువులు వత్తురు. ఎడమ అఱికాలులో జిల కలిగినచో ఆలస్యముగా ప్రయాణము కలుగును. ఇట్లు స్త్రీలకు జరిగినయెడల కీడు కలుగును.

క. ఘన కార్యాలోచనములు,
పనిబడి శుభకార్యములకు ♦ ప్రారంభములన్
కనకన గాడిద కూసిన
చినయోబళ గిరివిహార ♦ శిఖినరసింహా. 289

తా. ఓ అహోబిలపర్వతమందు విహరించే నరసింహాస్వామీ గొప్ప పనులను గురించి ఆలోచించు నప్పుడును, శుభకార్యముల ప్రారంభములందును గాడిద కూసినయెడల శుభమగును.

క. తనగోవు, యెద్దు, చిలుకయు,
శునకము, గుఱ్ఱంబుగనుల ♦ సొనసొననీరున్
గొనకొని విడిచిన చేటగు
చినయోబళగిరి విహార ♦ శిఖినరసింహా. 290

* కొడి=దీపపుశిఖ తత్సమశబ్దము.

తా. ఓ అహోబిల పర్వతమందు విహరించే నరసింహ స్వామీ! తాము పెంచుచున్నట్టి ఆవు, ఎద్దు, చిలుక, కుక్క, గుఱ్ఱము, ఇవి కండ్లనుండి నీరు సొటసొట కార్చినచో కీడుకలుగును.

క. గేహాంపా వరణమునఁ,
గేహో సరి తలమునందు, ♦ గీమునఁనైనన్,
"హూహూ" యని గూబ బరచిన,
శ్రీహృదయ విహార! కీడు, ♦ శిఖినరసింహా. 291

తా. శ్రీదేవి హృదయమందు విహరించే నరసింహస్వామీ! తన యింటి యావరణలోఁ గాని, యింటి పైభాగమునఁగాని, ఇంట్లో గాని, "హూహూ"అని గుడ్లగూబ అరచినచో కీడు.

క. కాపురముండెడు నింటన్,
యేపారఁగ తేనె తెట్టె ♦ యిల పెట్టినచో
కాపురము చెడును; కాలును
శ్రీపతి యాగృహము వేగ ♦ శిఖినరసింహా. 292

తా. ఓలక్ష్మీపతీనరసింహస్వామీ! కాపురమున్న యింటిలో తేనెటీగలు పట్టుపెట్టినచో సంసారము చెడును. త్వరలో ఆగృహము కాలిపోవును.

క. కానఁగ రాముని హస్తము,
♦ శ్వాన ఛత్రంబు లిండ్ల ♦ జనియించినచో
మానవలె నాగృహంబుల,
శ్రీనిలయా! చేటు కలుగు ♦ శిఖినరసింహా. 293

తా. ఓలక్ష్మీనిలయా! నరసింహస్వామీ! ఇండ్లలో రాముని చేయి (మొండిచేయి) కుక్క గొడుగులు మొలిచినయెడల ఆయిండ్లు వదిలివేయవలయును. లేనియెడల చేటు కలుగును.

(శాంతి చేసుకొనవలెను. గ్రంథాంతరము)

♦ గణము తప్పినది.

క. సున్నంబు పసుపునైనను,
పన్నుగ నాయింటి నేల ♦ పై బుడతలు, వే
గన్నుగ చల్లుచునుండిన
చిన్నా బళగిరీశ! ఋణము ♦ శిఖనరసింహా. 294

తా. ఓ అహోబలగిరీశా! నరసింహాస్వామీ! పిల్లలు సున్నము, పసుపు, ఇంటి నేలపై జల్లుచుండినచో; ఆయింటియం దుండు వారికి ఋణబాధ కలుగును.

♦ క. రాపుంగ్రకలాస నలికిరి,
యేపున నెవరింటిమీఁద ♦ కెగఁబ్రాకెడిన౯
ఆపురుషుఁడు, మాసద్వయి
శ్రీపతి! మోసంబు జెందు ♦ శిఖనరసింహా. 295

తా. ఓలక్ష్మీనృసింహాస్వామీ! ఊసరవెల్లి, నలికండ్లపాము, రావులుగు ఎవరింటిమీఁద కెగఁబ్రాకునో; ఆయింటి యజమాని రెండు నెలలలో ప్రమాదము చెందును.

క. ఎవనింట నల్లు లెక్కువో
భువి లాభము తగ్గుచుండు, ♦ మూషకములు నె
క్కువయైన భోజనంబున
శివనుత యభివృద్ధి కలుగు ♦ శిఖనరసింహా. 296

తా. ఓ శివునిచే పొగడఁబడిన నరసింహాస్వామీ! ఇంటి యందు నల్లు లెక్కువగు చున్నవారికి లాభము తగ్గును. ఎలుకలు ఎక్కువగుచున్నవారికి భోజన మం దభివృద్ధి కలుగును.

♦ విశే:— రాపు=రాపులుగు=కంకము! కృకలాస=ఊసరవెల్లి, నలికిరి=నలికండ్లపాము.

సర్వజనావశ్యకములు.

క. దారు పనులందు పాదుక
లారయ, పీటలకు మంచ ♦ మం దలములకున్
తీరగు * మేజాల్. బెంచీల్.
చీరున్ ప్రతిజిహ్వా కీడు ♦ శిఖనరసింహా. 297

తా. ఓ నరసింహాస్వామీ! పాదుకలు, పీటలు. మంచములు, పాలకీను, మేజాబల్లలు, బెంచీలు చేయుటకు యెదురు నాలుకలుగల కఱ్ఱలు పనికిరావు.

క, ముంగట్టిన దోపతి, చెరు
గలయుచు ద్రొక్కుచును పయన ♦ మైనట్టయినన్
కలహంబుఁ గార్యహానియు
చెలువు సెడుఁ జనుల కెపుడు ♦ శిఖనరసింహా. 298

తా, ఓనరసింహాస్వామీ! కట్టుకొనినవస్త్రముయొక్క చెఱఁగు ను త్రొక్కుచు ప్రయాణమయినయెడల కలహము, కార్యహాని, అందహీనముకలుగును.

క. పదునెనిమిది, మూఁ, డెనిమిది
పదుమూఁడవ, దినములందు ♦ పనులెయ్యవియున్
మొదలిడఁగరాదు, చెడునవి,
చెడగున్ తీఁ తేర యనఁగ ♦ శిఖనరసింహా. 299

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! 18, 3, 8, 13 దినములలో యేపని యును ప్రారంభించరాదు. ప్రారంభించినచో తీన్ తేరగా చెడిపోవును.

* మేజాలు బెంచీలు=అన్యభాషా పదములు.

ంక ఎనిమిది, పదమూఁడును, పదు
నెనిమిది, మూఁ, డ్దినములందు ♦ నెవ్వనిజనియో,
వానసాగు నతఁడు, పని చే
సిన నాదినలను, మేలు ♦ శిఖనరసింహా. 300

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! 8, 13, 18, 3 దినములందు జన్మించిన వాఁడాదినములం దేకార్యము చేసినను అభ్యంతరము లేకుండ నెఱవేఱును.

అపశకున శాంతి.

క. ఏకార్యము తలపెట్టిన,
నాకట నపశకునమైన ♦ నక్కార్యంబున్
పోకక విడుచుటయే తగు
శ్రీకర, దాని కది శాంతి ♦ శిఖనరసింహా. 301

తా. ఓనరసింహాస్వామీ! ఏపనినైన చేయఁబూనినపుడు అపశకునమైనచో, ఆకార్యమును విడుచుటయే దాని కది శాంతియగును.

క. అవని నేపనుల కాదిని,
నపశకునంబైన వెనుక ♦ కరిగి పదములన్
కవకడిగి దేవు నెంచుచు,
శివనుత యత్నించు మఱల ♦ శిఖనరసింహా. 302

తా. ఓమహేశ్వరవినుతా! నరసింహాస్వామీ! ఏపనికైన ప్రారంభమున నపశకునము అయినచో వెనుకకు పోయి పాదప్రక్షాళనము చేసి దేవుని ధ్యానించి మరల ప్రారంభింపవలయును.

క. స్మృతి శ్రుతి మతముల నమ్మక
మతికిన వారలకె సఫల ♦ మగు శకునంబుల్
క్షితి లేని వారి కవి వృథ
శ్రిత శతమఖముఖ్యపాల ♦ శిఖనరసింహా. 303

తా. ఓ శ్రితశతమఖముఖ్యపాల శిఖనరసింహామూర్తీ! స్మృతి శ్రుతులయందు నమ్మకమున్నవారి కీశకునములు సఫలమగును. శాస్త్రనమ్మకము లేని వారికి ఫలించవు. *

సర్వలక్షణము

(ఇక్కడనుండి కడవరకును వ్రాతప్రతులలో నున్నది.)

శ్లో. నాసాదక్షిణ భాగజాత పవనస్సూర్యాఖ్య నాడీశుభా
సంగ్రామవ్యవహార, మైథున భయస్నానాన్న భంగార్తిషు
నాద్యన్యాశశిన శుభైవ గమనాలంకార ప్రాణిగ్రహే
క్షేత్రాదేషు యదంశ వాయుచలనం తత్పాద పూర్వంప్రజేత్.

తా. ముక్కుయొక్క కుడిప్రక్కఁబుట్టిన వాయువు సూర్య నాడి యనిపేరు. అది అయిదు ఘడియలు సంచరించును. యుద్ధమునకుఁ బోవునపుడు వ్యవహారములకు బోవునపుడు గర్భాదాన మందును భయపడు సమయమందును, మంగళస్నానమునకు బోవునపుడు భోజన కాలమందును, అపజయము తటస్థించు నపుడును బాధలు సంభవించు నపుడును ఆవాయువు శుభప్రదము, ముక్కుయొక్క యెడమవైపునఁ బుట్టిన వాయువు చంద్రనాడి యనబడును.

* దీనితరువాత మరల లోండసాటు తిరిగి వేసి యున్నది.

అది అయిదు ఘడియలు సంచరించును. ప్రయాణము లందును, ఆభరణములు ధరించుకొనఁ బోవునపుడును, వివాహకాలమందును, చేను దున్నఁబోవునపుడును, ఇల్లుగట్టబోవు నపుడును వనములు వేయఁబోవు నపుడును, ఆవాయువు శుభప్రదము.

కుడిముక్కున వాయువు వచ్చునపుడు కుడికాలును ఎడమ ముక్కున వాయువు వచ్చినపుడు యెడమకాలును ముదుగా నుండి నడువవలెను. యుద్ధము మొదలైన కార్యములకు, కుడికాలును ప్రయాణము మొదలగు కార్యములకు యెడమ కాలునుముందుగానుండి నడువవలెను

గౌరీ పంచాంగము

గౌరీ పంచాంగములోఁ జెప్పియుండు ముహూర్తముల ప్రకారము తాము తలచిన కార్యములకుఁ బోయిన ఫలము లొందుదురని ఋషులు చెప్పియున్నారు. ముహూర్తము 1కి మూడు ముప్పాతిక ఘడియలు అనగా $1\frac{1}{8}$ గంటలకాలము పగలు రాత్రులు ప్రమాణములను 8చే భాగింపఁగా ముహూర్తకాలమగును.

* సదరు ముహూర్తకాలములను, ఆదినము వారాధిపతి మొదలు రవి, కుజ గురు, బుధ, శుక్ర, శని, చంద్ర, రాహువులు క్రమముగా 8 కాలములకు అధిపతులు. పాపగ్రహాది పత్య కాలములు శుభకార్యములు వర్జింపతగినవి. రాహుకాలము, మిక్కిలి వర్జనీయము.

* కాలివిషయము ఇతరగ్రంధములనుండి గ్రోడీకరించి చేర్చితిని.

పగటి ముహూర్తములు

నెం	ప్రమాణం	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	లక్ష్మి	శుక్ర	శని
1	౩¾	ఉద్యో	అమృ	రోగం	విషం	ఉద్యో	రోగం	విషం
2	౭½	లాభం	విషం	ఉద్యో	అమృ	విషం	జ్వరం	అమృ
3	౧౧¼	విషం	ఉద్యో	జ్వరం	శుభం	జ్వరం	అమృ	జ్వరం
4	౧౫	అమృ	లాభం	లాభం	కలహ	ఉద్యో	కలహ	ఉద్యో
5	౧౮¾	శుభం	జ్వరం	అమృ	రోగం	అమృ	లాభం	శుభం
6	౨౨½	ధనం	అమృ	ఉద్యో	శుభం	విషం	సుఖం	లాభం
7	౨౬¼	అమృ	ఆదా	విషం	ధనం	కలహం	ధనం	ధనం
8	౩౦	విషం	ధనం	లాభం	అమృ	జ్వరం	అమృ	లాభం

రాత్రిముహూర్తములు

నెం	ప్రమాణం	ఆది	సోమ	మంగళ	బుధ	లక్ష్మి	శుక్ర	శని
1	౩¾	శుభం	రోగం	జ్వరం	లాభం	సుఖం	అమృ	విషం
2	౭½	అమృ	లాభం	ఉద్యో	రోగం	రోగం	జ్వరం	ఉద్యో
3	౧౧¼	జ్వరం	ఉద్యో	కలహ	విషం	కలహ	కలహ	శుభం
4	౧౫	రోగం	ధనం	లాభం	ఉద్యో	లాభం	లాభం	అమృ
5	౧౮¾	కలహ	రోగం	రోగం	శుభం	ఉద్యో	శుభం	కలహ
6	౨౨½	లాభం	అమృ	లాభం	లాభం	జ్వరం	ధనం	రోగం
7	౨౬¼	ఉద్యో	విషం	ఉద్యో	ధనం	లాభం	అమృ	అమృ
8	౩౦	రోగం	జ్వరం	ధనం	లాభం	ఉద్యో	విషం	లాభం

తుమ్ము లక్షణము

తనకు నెదుట యేదిక్కునుండి తుమ్ముచున్నాడో ఆ యాదిక్కులను వార క్రమ జాములతో వివరించే ఫలం.

వా.	జా	తూర్పు	ఆగ్నేయం	దక్షిణ	నైరుతి	పడమర	వాయువ్యం	ఉత్తరం	ఈశాన్యము
ఆదివారము	1	మంచిది	మధ్యము	బంధువులు వత్తురు	మంచిది	వ్యాధి	సజ్జనుల సంభావణ	భాగ్యంకలు॥	కన్యలు వత్తురు
	2	మంచిది	మధ్యం	మంచిది	చిక్కులు	సుఖం	అర్థనాశనం	సజ్జనాగమనం	బంధువులు వత్తురు
	3	వర్షంకురుచును	మధ్యము	ఉత్తమం	శ్రమ	భాగ్యంవచ్చును	మరణం	ఎరిగినవారొత్తు	అర్థనాసనం
	4	మంచిది	ప్రయాణం	మధ్యమం	వ్యసనం	బంధువులు రాక	మరణం	అర్థనాశనం	చిక్కులు
సోమవారము	1	మంచిది	చిక్కులు	చెడ్డసొమ్ము చేకూడుట	వ్యసనం	సుఖం	మరణం	అర్థనాశనం	బంధులు రాక
	2	మధ్యమం	సుఖం	కష్టం	అయినవా॥వత్తు	అర్థనాశనం	మంచిది	మరణం	బంధువులు రాక
	3	మంచిది	మధ్యమం	సుఖం	సజ్జనాగమనం	అర్థనాశనం	మంచిది	లాభం	బంధుదర్శనం
	4	మరణం	మంచిది	జయం	చిక్కులు	సుఖం	ఉత్తమం	అయినవా॥వత్తు	మంచిది
మంగళవారము	1	ఉత్తమం	మధ్యము	స్త్రీలు రావడం	శ్రమ	సుఖం	మరణం	లాభం	అర్థనాశనం
	2	తన్ననుసరిం॥రాక	జయం	మధ్యము	రక్తము చూచును	అధిక లాభం	వస్త్ర నాశనం	సుఖం	కలహము
	3	మరణము	ఉత్తమం	స్త్రీలరాక	చిక్కులు	జయం	అర్థనాశనం	అనుసరించినవారొత్తు	రక్తంచూచును
	4	చిక్కులు	ఉత్తమం	మధ్యమం	స్త్రీలరాక	అర్థనాశనం	మంచిది	మరణం	కష్టము

బుధవారము	1	మంచిది	మధ్యమం	మంచిది	మరణం	సుఖం	వ్యాధి	మరణం	చెరువు
	2	అర్థనాశనం	చిక్కులు	రక్తముచూచును	మంచిది	భయం	సుఖం	వర్గనాశనం	భాగ్యమువచ్చును
	3	అనుస॥వా॥వత్తు	మధ్యమం	బిడ్డసొమ్ముచేరును	అర్థనాశనం	భయం	మంచిది	మంచిది	చిక్కులు
	4	మరణం	శుభవా॥వచ్చు	క్రోధము	సుఖం	వర్షముకురుచును	చిక్కులు	ఎరిగినవా॥వత్తు	మధ్యమం
గురువారము	1	ఉత్తమం	మధ్యమం	సజ్జనులరాక	చిక్కులు	లాభము	మరణం	శుభవార్త	మరణము
	2	లాభం	మంచిది	మరణము	కన్యలరాక	మధ్యమము	అనుస॥వా॥వత్తు	మరణం	శుభవార్త
	3	లాభం	మరణము	సుఖము	మధ్యమము	ఎరిగిన॥వా॥	గ్రామలాభం	భాగ్యమువచ్చు	మరణము
	4	మరణం	లాభం	శుభవార్త	సుఖం	అనుస॥వా॥వత్తురు	మంచిది	విశేషలాభం	మధ్యమం
శుక్రవారము	1	కన్యప॥రాక	మంచిది	ప్రీతి	ప్రీతి	అనుస॥వా॥వత్తు	మంచిది	విశేషలాభం	మధ్యమము
	2	మధ్యమం	మధ్యమం	చిక్కులు	మంచిది	అనుస॥వా॥వత్తు	సుఖం	వర్ధించును	అర్థనాశనము
	3	శుభవార్త	ఉత్తమము	చిక్కులు	విశేషఫలము	సుఖము	లాభము	అర్థనాశము	అర్థనాశనము
	4	చిక్కులు	సుఖము	మధ్యమము	మరణము	విశేషధనము	వర్షముకురియును	రక్తముచూచును	స్నేహప్రీతి
శనివారము	1	శుభవార్త	చిక్కులు	బంధువులువత్తురు	వి॥మ॥భూ॥గ	మరణము	శుభము	బంధువులువత్తు	మరణము
	2	శుభవార్త	శుభము	స్త్రీలువత్తురు	మరణము	ధనలాభము	మంచిది	అనుస॥వా॥వత్తు	విశేషలాభము
	3	మంచిది	సుఖము	అర్థనాశనము	చిక్కులు	వ్యసనప్రాప్తి	అనుసరించినవా॥వత్తు	సజ్జనాగమనం	కన్యపడుచులనుజా
	4	ఉత్తమము	కీడు	మధ్యమము	అనుస॥వా॥వత్తు	విశేషలాభము	దేవతాదర్శనము	పుత్రోత్పత్తి	సుఖము

ఈతుమ్ములక్షణం అన్ని ప్రతులలోను వారములు జాములు దిక్కులు వరుసగా వ్రాసియుండెను. సూక్ష్మముగా తెలియుటకై ఈచక్రమున అభావములనే పొందుపరచితిని.

ప్రయాణదినముల వారశూలలు

శ్లో. అంగార పూర్వేగమనేచలాభం। సోమేశ నిర్దక్షిణ మర్థలాభం
బుధాగురౌ పశ్చిమకార్యసిద్ధి। రవౌభృగౌచోత్తరధాన్యలాభం॥

శ్లో. నపూర్వేశని సోమేచ। నగురుర్దక్షిణే స్తథా।
నపశ్చాద్భాను శుక్రేచ నోత్తరే బుధమంగళే॥

తా, తూర్పునకు మంగళవారము లాభం. దక్షిణమునకుసోమ శనివారములు ధనలాభం. పడమరకు బుధ, గురువారములు కార్య సిద్ధి. ఉత్తరమునకు ఆది, శుక్రవారములు ధాన్యలాభము

వారశూలలు:—తూర్పునకు శని సోమవారములు, దక్షిణమునకు

గురువారము, పడమరకు ఆది శుక్రవారములు, ఉత్తరము నకు మంగళ బుధవారములు.

కరిదినములు (కరినాళ్ళు)

చిత్రినెల ౬-౧౫, వైయ్యాశి ౧-౬-౧౦, ఆని ౧-౬, ఆడి ౨-౧౧-౨౦, ఆవణి ౨-౧౬-౨౮, పెరటాశి ౧౬-౨౯, అల్పిశి ౬-౨౦, కార్తికె ౧-౧౦-౧౭, మార్గశి ౬-౯-౧౧, తై ౧-౨-౩-౧౧-౧౭, మాశి ౧౭-౧౬-౧౦, పంగుని ౬-౧౫-౧౬

సూచన:—మూలగ్రంథములలో పై ప్రమాణములు సరిగా లేకుండుటచే ప్రస్తుతము వాడుకలో నున్న విధముగా సరిజేసితిని. ఇందులోని తేదీలయొక్క పగలు శుభకార్యములందు వర్జింపవలెను. ఇది ద్రావిడాచారమతము. కరిదినములకే మాసత్యాజ్యములనిపేరు.

	* రాహుకాలము				* గుళికకాలము
వారము	గడియలు		ఘంటలు		గడియలు
	మొదలు	వరకు	మొదలు	వరకు	
ఆదివారము	౨౬¼	౩౦	4½	6	26¼ మొ॥ 3¾
సోమవారము	౩¾	౭½	7½	9	22½ ,,
మంగళవారము	౨౨½	౨౬¼	3	4½	18¾ ,,
బుధవారము	౧౫	౧౮¾	12	1½	15 ,,
గురువారము	౧౮¾	౨౨½	1½	3	11¼ ,,
శుక్రవారము	౧౧¼	౧౫	10½	12	7½ ,,
శనివారము	౭½	౧౧¼	9	10½	3¾ ,,

♦ రాహుకాలములో శుభకార్యములు. గుళికకాలములో తద్వ్యతిరిక్త కార్యములు చేయగూడదు. సదరు కాలములు 3¾ గడియలు (అనగా ఘ 1-30 ని) ఉండును.

శ్లో. ఉదయాదుత్తరంగచ్ఛే, దస్తమానే చదక్షిణే।
మధ్యాహ్నే పూర్వయాత్రయా, మర్ధరాత్రౌతు పశ్చిమే।
తిథిర్నచ నక్షత్రం నలగ్నం నతు చంద్రమాత్।
వజ్రయోగ ప్రయాణేన, కార్యసిద్ధి ఫలంలభేత్॥

* రాహుకాలమును పైశ్లోకమును 2 వ ప్రతిలో లేవు.

సూచన:—రాహుకాల మొక్కటే యుండగా గుళిక కాలమును చేర్చి వాట్ల నుపయోగ విధముగా మార్చి కూర్చితిని.

♦ ఈ విషయము ఇతర గ్రంథముల నుండి క్రోడీకరించితిని.

శ్రీ ఖనరసింహ శతకము
తాత్పర్య సహితము
సంపూర్ణము.
శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాశాల, రాజమండ్రి. 1951.

102

ఆంధ్రనాటకములు

	రు.	అ
బళ్ళారి ధర్మవరం గోపాలాచార్యులుగారి		
రామదాసు	1	8
బళ్ళారి కె. బాలసరస్వతి		
భక్తతుకారామ్	1	8
గురజాడ అప్పారావుగారి		
కన్యాశుల్కము	2	0
బళ్ళారి పండిత కె. సుబ్రహ్మణ్యంగారి		
కృష్ణలీల	1	8
లవకుశ	1	8
భక్తకుచేల	1	8
మేవాడు శౌర్యాగ్ని (చరిత్రాత్మక నాటకము)	1	8
విభీషణ పట్టాభిషేకము అను (లంకాదహనము)	1	8
ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణము	1	8
మిహిర (పద్మిని)	1	8
ముత్తనేని వెంకట చెన్న కేశవులుగారి		
తులసీదేవి (సతీతులసి)	1	8
చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారి		
గయోపాఖ్యానము	1	12
ప్రసన్నయాదవము	1	8
పారిజాతాపహరణము	1	8
చందాల కేశవదాసుగారి		
కనకతార	1	8
విద్వత్కవి మల్లాది అచ్యుతరామ శాస్త్రిగారి		
సక్కుబాయి(అసలు స్టేజినాటకం)	1	8
శ్రీరాముల సచ్చిదానందశాస్త్రిగారి		
సావిత్రి	1	8

	రు.	అ
కే. శే. కాళ్ళకూరి నారాయణరావుగారి		
వరవిక్రయము	1	8
పద్మవ్యూహము	1	8
చిత్రాభ్యుదయము(సారంగధర)	1	8
బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతంకవిగారి		
సత్యహరిశ్చంద్రీయము	2	0
మానాపురం అప్పారావు పట్నాయిక్ గారి		
రేవతి	1	8
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి		
బొబ్బిలియుద్ధము	1	8
విష్ణుభట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగారి		
సారంగధర	1	8
కౌజ రాధాకృష్ణశాస్త్రిగారి		
జన్మభూమి	1	8
అమరజ్యోతి	1	8
మాధవశర్మ	1	8
ఝాన్సీరాణి	1	8
వేదాంత కవిగారి		
తెనుగుతల్లి	1	8
ఆకలిమంట	1	8
కష్టకాలము	1	8
మహారథికర్ణ	1	8
విశ్వస్వరాజ్యం	1	8
ఊటుకూరు సత్యనారాయణరావుగారి		
వీరాభిమన్యు	1	8
అనార్కలీ	1	8
ఛత్రపతి శివాజీ	1	8
అహల్య	1	8
ద్రౌపదీ వస్త్రాపహరణము	1	8

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA125B119
పుస్తకం పేరు	శకున శాస్త్రము
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	107
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Vedavathi
పేజీలు విడదీసినది	Vedavathi
స్కాన్ చేసినది	[illegible]
పరీక్ష చేసినది	ROHITH
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	good
పరిస్థితి	